

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ratka na roky 2023 – 2030

Ratka, 2023

Tabul'ka č. 1

Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ratka na roky 2023 – 2030
Forma spracovania	Externými odborníkmi a zástupcami samosprávy, v zmysle zákona 309/2014 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a platnej Metodiky
Riadenie procesu spracovania	• Projekt spracuje pracovná skupina zložená z externého odborníka a volení zástupcovia Obce Ratka • Občania budú informovaní prostredníctvom úradnej tabule • Podnikateľské subjekty a neziskové organizácie budú oslovené ohľadne spolupráce
Obdobie spracovania	December 2022 – August 2023
Financovanie spracovania	Spracovanie bude financované z projektu „Podpora rozvoja a optimalizácie verejných politík v samosprávach okresu Lučenec“ (Európsky sociálny fond, OP Efektívna verejná správa), kód projektu: 14011APX2

Tabuľka č. 2, rok 2022/2023

[illegible]

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR

Tabuľka č. 2

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Úradná tabuľa			
Miestny rozhlas			
Listy/pošta			
Elektronická pošta			
Tlačená verzia PHRSR			
Elektronická verzia PHRSR			
Verejné zasadnutie pracovnej skupiny			
Využitie nezávislého facilitátora			

Zoznam členov pracovných skupín

Tabuľka č. 4

Funkcia v strategickom plánovaní	Funkcia v pracovnom zaradení	Meno a priezvisko
Koordinátor	Starosta obce	Ing. Milan Spodniak
Člen pracovnej skupiny	Zástupkyňa starostu - poslankyňa	Katarína Spodniaková, PaedDr., PhDr.
Člen pracovnej skupiny	Poslankyňa	Mária Olšiaková
Člen pracovnej skupiny	Poslanec	Marián Golian
Člen pracovnej skupiny	Poslanec	Róbert Šándor
Člen pracovnej skupiny	Poslanec	Vladimír Špurek
Metodik	Strategické plánovanie, analýzy, facilitácia	Ing. Milan Haluška

OBSAH

1. ÚVOD – Základné východiská procesu tvorby a obsahu	1
2. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ.	3
2.1. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií.....	3
2.2. Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala.....	4
2.3. Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov	5
2.4. Analýza východiskovej situácie	6
2.4.1 História	6
2.4.2 Zemepisná charakteristika a prírodné zdroje	7
2.4.3 Výmera obce a využitie pôdy	12
2.4.4 Demografický vývoj	13
2.4.4.1 Stav a vývoj počtu obyvateľstva.....	13
2.4.4.2 Veková štruktúra obyvateľstva	15
2.4.4.3 Národnostná štruktúra obyvateľstva	16
2.4.4.4 Náboženská štruktúra obyvateľstva.....	17
2.4.4.5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	19
2.4.5 Trh práce	19
2.4.5.1 Nezamestnanosť.....	19
2.4.6 Ekonomický rozvoj (ekonomika).....	21
2.4.6.1 Obecný rozpočet	21
2.4.6.2 Malé s tredné podnikanie	21
2.4.6.3 Cestovný ruch.....	22
2.4.7 Sociálna infraštruktúra	23
2.4.7.1 Inštitúcie a organizácie	23
2.4.7.2 Školstvo.....	24
2.4.7.3 Sociálna a zdravotná starostlivosť	24
2.4.7.4 Služby.....	25
2.4.7.5 Kultúra a šport	25
2.4.7.6 Bývanie	26
2.4.7.7 Ochrana a bezpečnosť	27
2.4.8 Technická infraštruktúra	27
2.4.8.1 Doprava a cesty.....	27
2.4.8.2 Voda, kanalizácia a plyn	28
2.4.8.3 Elektrická energia, osvetlenie a rozhlas.....	28
2.4.8.4 Informačná spoločnosť a telekomunikácie	29

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

2.4.9	<i>Environmentálna infraštruktúra</i>	29
2.4.9.1	<i>Nakladanie s odpadmi</i>	29
2.4.9.2	<i>Zeleň a verejné priestranstvá</i>	30
2.4.9.3	<i>Kvalita ovzdušia a hluk</i>	30
2.4.10	<i>Manažment a správa obce</i>	30
2.5.	Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia	31
2.5.1	<i>Výsledky dotazníkového prieskumu</i>	31
2.6.	Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie	32
2.7.	Výstupy benchmarkingu v kontexte širšieho územia	33
2.8.	Identifikácia disparít a faktorov rozvoja	33
2.9.	Strom výziev a problémov	34
3.	ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	35
3.1.	Vízia rozvoja a hlavný cieľ	35
3.2.	Štruktúra priorít a ich väzby	35
3.3.	Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov	36
3.3.1	<i>Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov</i>	36
3.3.2	<i>Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov</i>	37
3.4.	Strategický prístup pre dosiahnutie vízie	49
3.5.	Partneri pre implementáciu PHRSR a stratégia ich zapojenia	49
4.	IMPLEMENTAČNÝ PLÁN A PLÁN MONITOROVANIA	49
4.1.	Nástroje na implementáciu stratégie	49
4.2.	Systém monitorovania a hodnotenia naplňania PHRSR	51
5.	PLÁN VYUŽITIA ZDROJOV	52
6.	RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE A ICH PREVENCIA	55
7.	RIADENIE IMPLEMENTÁCIE	56
8.	ODPORÚČANIA A POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z PHRSR	57
8.1.	Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR	57
8.2.	Odporúčania a požiadavky pre partnerské a spolupracujúce subjekty	57
8.3.	Záverečná správa	58
9.	VYUŽITÉ LITERÁRNE ZDROJE A INÉ ZDROJE	58
10.	PRÍLOHY	58

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ratka na roky 2023-2030		
Obec Ratka		
Schválený: uznesením Obecného zastupiteľstva v Ratke č. 8/2023 , dňa 18.12.2023		
Plánovacie obdobie	2023 – 2030	
Schvaľovací orgán / orgány	Obecné zastupiteľstvo	
Identifikácia územnej/-ných samospráv/-y, pre ktorý/-é sa dokument spracováva	Obec Ratka	
Dátum schvaľovania	18.12.2023	
Dátum platnosti	Od 01.01.2024 do 31.12.2030	
Členovia riadiaceho výboru participatívnej tvorby PHRSR	V zmysle tabuľky č. 4	
Gestor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Ing. Milan Haluška, milan.haluska@tomasovce.sk	
Koordinátor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Ing. Milan Spodniak, starosta.ratka@gmail.com	
Členovia tímov logistickej podpory	Ing. Dana Gel'hošová Bc. Ľubica Póšová	
Adresa zverejnenia PHRSR na napr. webovom sídle zadávateľa tvorby stratégie (obcí, miest, VÚC)	www.ratka.sk	
1. ÚVOD - Základné východiská procesu tvorby a obsahu		
1.1. Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev)		
1.1.1. Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR	Zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017	
1.1.2. Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR	Obecné zastupiteľstvo obce Ratka	
1.1.3. Partneri	Dotknutá verejnosť	Obyvatelia obce Ratka
	Hlavní aktéri rozvoja	Obyvatelia, podnikateľské subjekty, správcovia sietí, vodných plôch a vodných tokov, vlastníci nehnuteľností, neziskové organizácie
	Hlavní sociálno-ekonomickí partneri	občania, neziskové organizácie
1.1.4 Inštitucionalizované partnerstvá pre tvorbu a implementáciu PHRSR	• ZMOS, ZMON • MAS Partnerstvo južného Novohradu	

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

1.2. Obsahové východiská		
1.2.1. Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR		Potreba tvorby PHRSR je podmienená Zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý ukladá obciam povinnosť vypracovávať a aktualizovať PHRSR podľa potreby. Ďalším dôvodom je koniec platnosti aktuálneho dokumentu ako aj nové programové obdobie 2023 – 2027. PHRSR vychádzajúc zo sociálno-ekonomickej analýzy, stanovuje ďalšie smerovanie rozvoja obce, prvoradé potreby a úlohy v zabezpečení všestranného rozvoja. Vypracovanie PHRSR je rovnako podmienkou pre využitie finančných štátnych zdrojov ako i zdrojov EÚ.
1.2.2. Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúry stratégie PHRSR		Kataster obce Ratka, Okres Lučenec, Banskobystrický kraj
1.2.3. Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov		Partnerská dohoda SR 2021 - 2027, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike, Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025, Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025, Vodný plán Slovenska, Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 – 2027, H2ODNOTA JE VODA Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody, Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 a ďalšie sektorové strategické dokumenty
1.2.4. Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR		Fáza 1. – Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR a rozhodnutie o začatí prípravných prác – 12/2022 Fáza 2. – Prípravné práce, dotazníkový prieskum, stanovenie predbežnej vízie 12/2022 – 04/2023 Fáza 3. – Inventarizačná, analytická a prognostická fáza spracovania PHRSR – 02 - 04/2023 Fáza 4. – Stanovenie vízie, strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR – 04 - 06/2023 Fáza 5. – Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov – 04 -06/2023 Fáza 6. – Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR – 05 - 07/2023 Fáza 7. – Prerokovanie a schvaľovanie návrhu PHRSR – 07 - 08/2023

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

2. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ	
2.1 Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií	
Priorita 1 Hospodárska oblasť	
Aktivita	Stav (splnené / nesplnené/čiastočne splnené – možno uviesť aj rok realizácie)
Podpora budovania agroturistických zariadení, zariadení a služieb vidieckeho cestovného ruchu	nesplnené
Podpora budovania ubytovania na súkromí s využitím existujúceho stavebného fondu	nesplnené
Podpora budovania ubytovania na súkromí s využitím existujúceho stavebného fondu	nesplnené
Využitie nevyužitých objektov a plôch pre realizáciu projektov drobných remeselných, výrobných a spracovateľských prevádzok s využitím vo vidieckom turizme	nesplnené
Budovanie vodovodu	nesplnené
Budovanie kanalizácie a čistiarne odpadových vôd	nesplnené
Dobudovanie chýbajúcich cestných napojení	nesplnené
Zlepšenie stavu pozemných komunikácií a budovanie chodníkov	čiastočne splnené, 2022
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	splnené, 2020
Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	splnené, 2018
Realizácia spoločných opatrení PPÚ Ratka (poľné cesty, miestne komunikácie, premostenie Babského potoka)	splnené, 2019
Priorita 2 Kultúrno-spoločenská	
Aktivita	Stav (splnené / nesplnené)
Úprava verejných priestranstiev, výstavba drobnej architektúry (autobusová zastávka)	nesplnené
Úprava a údržba cintorína, výstavba Domu smútku (chodníky)	nesplnené
Rekonštrukcia Kultúrneho domu a okolia	splnené, 2020
Vybudovanie športovej strelnice	nesplnené
Rekonštrukcia a dostavba verejných objektov	nesplnené
Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových športovísk a priestranstiev pre oddych a rekreáciu	nesplnené
Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových športovísk a priestranstiev pre oddych a rekreáciu	nesplnené
Vytváranie podmienok pre voľnočasové aktivity detí a mládeže	nesplnené
Budovanie turistických trás a cyklotrás v nadväznosti na trasy Novohrad– Nógrád geoparku	nesplnené

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

Medzinárodná spolupráca a podpora partnerstiev na regionálnej a medzinárodnej úrovni	nesplnené
Aktívna účasť na budovaní Novohrad–Nógrád geoparku	nesplnené
Participácia pri tvorbe a realizácii Stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou (stratégia CLLD) implementovanej prístupom LEADER	nesplnené
Vybudovanie obecného múzea	nesplnené
Vydávanie a distribúcia propagačných materiálov o obci, regióne (Novohrad–Nógrád geopark)	nesplnené
Pravidelná aktualizácia webovej stránky	nesplnené
Zapájanie obyvateľov do vecí verejných – komunikácia s verejnosťou	nesplnené
Príprava a realizácia miestnych a cezhraničných projektov a získavanie externých zdrojov	nesplnené
Zviditeľnenie obce (informačná tabuľa)	nesplnené
Priorita 3 Environmentálna oblasť	
Aktivita	Stav (splnené / nesplnené)
Starostlivosť o zeleň v obci – na verejných priestranstvách a súkromných pozemkoch	nesplnené
Vybudovanie obecného parku	nesplnené
Riešenie likvidácie biologicky rozložiteľného odpadu, zriadenie kompostárne	nesplnené
Údržba a starostlivosť o vybudované protipovodňové opatrenia	nesplnené
Realizácia spoločných zariadení a opatrení - protierózne opatrenia na ochranu pôdy pred účinkami vodnej a veternej erózie zabezpečujú celkovú ekologickú kvalitu a stabilitu krajiny	nesplnené
Vytvorenie krajinotvorných prvkov a prvkov ekologickej stability v katastrálnom území obce Ratka	nesplnené

2.2 Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala

Na základe zozbieraných informácií bola vypracovaná trajektória vývoja za predpokladu, že nebudú realizované žiadne opatrenia navrhovanej stratégie PHRSR, tzv. nulový variant:

- Zhoršenie životného prostredia
- Zvýšenie produkcie odpadov, biologicky rozložiteľný odpad často končí v zmesovom komunálnom odpade z dôvodu absencie obecného zberného dvora,
- Zhoršenie stavu miestnych komunikácií a chodníkov,
- Zvýšenie nehodovosti v dôsledku nevybudovaných chodníkov, resp. chodníkov v zlom technickom stave,
- Zhoršenie stavu obecných budov,
- Zanedbané verejné priestranstvo,

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

- Zhoršená verejná bezpečnosť v obci,
- Zhoršenie kvality života obyvateľov,
- Odchod ľudí v produktívnom veku ako dôsledok zhoršenia životných podmienok v obci,
- Starnutie obyvateľstva a zvyšovanie miery ekonomického zaťaženia produktívnej zložky populácie.

Obec Ratka patrí počtom obyvateľov medzi malé obce. Ako všetky malé obce rieši otázku odchodu mladých a vzdelaných ľudí do väčších miest, ale aj problém nedostatku financií na rozvoj obce. V prípade, že by si obec nestanovila konkrétne úlohy a priority, kam chce smerovať, aká je jej dlhodobá vízia a zároveň by nenapĺňala tieto ciele, spokojnosť obyvateľov so životom v obci by klesla. Strategické rozhodnutia by boli chaotické a nezohľadňovali by názory verejnosti. Využitie verejných financií by nebolo efektívne. Najpravdepodobnejší scenár vývoja bez implementácie stratégie je znižovanie atraktivity obce pre jej obyvateľov a prehľbovanie negatívnych demografických trendov. Obec by sa stala neatraktívnou pre zotrvanie občanov v produktívnom veku, ktorým by chýbali služby a infraštruktúra pre ich deti a mládež. Nespokojnosť by zapríčinila vysťahovanie ekonomicky aktívnych obyvateľov, z čoho by sa následne odvíjali väčšie a ťažšie riešiteľné problémy.

2.3 Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov

Potenciál obce Ratka vyplýva z legislatívnych možností a daností samotnej obce. Legislatívne možnosti a systém podpory malých obcí nie je v súčasnosti priaznivý pre ich rozvoj. Kompetencií a úloh, ktoré obce zabezpečujú pribúda, na druhej strane je tu nepomer príjmov z podielových daní, ktoré tvoria najväčšiu časť finančných zdrojov. Dôsledkom stagnácie rozvoja je potom odchod mladých ľudí do väčších miest, čo pre obec znamená ešte väčší úpadok.

Výzvou pre obec bude aj zvýšenie jej konkurencieschopnosti voči iným okolitým obciam, ktoré sú svojou veľkosťou a charakterom porovnateľné s Ratkou. Získavanie verejných zdrojov na hospodársky a sociálny rozvoj obce bude pre Ratku rovnako významnou úlohou do najbližšieho obdobia, nakoľko vlastný rozpočet nedokáže pokryť všetky investičné aktivity obce.

Územie obce je vhodné a predstavuje potenciál pre rozvoj agroturistiky, rozvoj ekologického hospodárstva s potrebou zachovania a zvýraznenia charakteristického vzhl'ad krajiny, ktorý sa vytváral v minulosti a je zachovaný dodnes.

2.4 Analýza východiskovej situácie

2.4.1 História

V lokalite obce sa našli archeologické nálezy z mladšej doby kamennej, doby bronzovej, žiarový hrob z doby laténskej a pohrebisko z 2. storočia pred Kristom. Obec Ratka vznikla v roku 1955 oddelením od obce Čakanovce a zlúčením osád Ratka, Horná Bába, Šikov. Obyvatelia týchto osád prišli v roku 1929 z Podpoľania, vyklčovali lesy odkúpili pôdu a žili roľníckym spôsobom života. Majiteľmi pozemkov boli gróf Herold Štefányi a veľkostatkár Wohl. Názov obce sa datuje od čias tureckých nájazdov, keď tureckého hodnostára pochovali podľa tureckej mytológie do piateho neba „Ratka“. Prvá písomná zmienka sa datuje do roku 1955. Avšak, obec s rovnakým názvom Ratka sa nachádza na tej istej geografickej polohe už aj na Lipského mape Uhorska z roku 1806. Zaujímavý je aj fakt, že osada Horná Bába mohla vzniknúť ešte skôr, pretože patrila k obci Trebeľovce. Horná Bába sa na Lipského mape uvádza ako Sv. Alžbeta (Sz. Erzsébet). Oficiálne sa udáva, že v r. 1929 vznikli osady Veľká Ratka, Malá Ratka, Šikov a Červid', Horná Bába je diskutabilná. Prví desiat prístahovalci sem prišli z Podpoľania – z Detvy, Hriňovej a Málinca. Prvými desiatimi ľuďmi boli: Ondrej Žiak, Pavel Murín, Pavel Verežský, Ján Kaličiak, Ján Bahleda, Tomáš Kaličiak, Matej Mikláš, Jozef Krnáč, Ján Drugda, a Michal Pavlovič. Prístahovalci odkúpili časť pôdy od pôvodných majiteľov, ktorými boli gróf Herold Štefányi a veľkostatkár Wöhl. Kým sa tieto osady spojili a vytvorili novú obec, patrili do katastra vedľajších obcí. Veľká Ratka, Šikov, Malá Ratka a Červid' patrili pod Čakanovce, Horná Bába pod Trebeľovce.

V roku 1930 sa v osade Veľká Ratka vybudovala „Ľudová škola“, ktorá však fungovala len v provizórnych priestoroch. V nej sa učili žiaci od 6 -11 rokov. Po 25 rokoch sa osady odtrhli od Čakanoviec a spojili sa do novej obce, ktorá dostala názov RATKA. V roku 1956, sa zriadila predajňa Jednota, ktorá bola tiež len v provizórnych priestoroch. Keďže pôvodní obyvatelia žili roľníckym spôsobom života, ani roľnícke družstvo na seba nenechalo dlho čakať. Bolo zriadené v roku 1957 a toho roku bol do obce aj zavedený elektrický prúd. Ďalší prírastok prišiel, keď sa roku 1960 Horná Bába odtrhla od Trebeľoviec a pripojila sa k Ratke.

V roku 1965, boli zriadené 3 autobusové zastávky a to: Ratka časť Horná Bába, Ratka, a Ratka časť Šikov. V tom roku bola vybudovaná aj ZDŠ pre ročníky 1. – 5. Kultúrny dom a družstevné byty boli vybudované roku 1969. V roku 1972 bola v obci vybudovaná predajňa potravín spolu s Hostincom. Miestne JRD sa zaraďovalo medzi popredné v okrese. K nemu bolo tiež v roku 1972 pripojené schodkové družstvo Trebeľovce. ZDŠ bola v rokoch 1976/77 zrušená a v jej priestoroch bola zriadená MŠ. O 3 roky neskôr, v roku 1980, bola v rámci akcie „Z“ vybudovaná požiarna zbrojnica. Dobrovoľný hasičský zbor však fungoval už od roku 1957. V roku 1990 sa JRD premenovalo na PD Ratka – Trebeľovce. V tom roku sa tiež zriadil cintorín na Malej Ratke. V roku 1995 bola MŠ zrušená a v jej priestoroch bola zriadená „modlitebňa“, ktorá tam funguje dodnes. V obci bola zavedená telefónna linka v roku 1998.

Osobnosti (historické, súčasné):

Mikuláš Krnáč, pochádza z časti Šikov (*15.2.1947), je bývalý slovenský futbalista, útočník. V lige hrával za Inter Bratislava, bol účastníkom OH Mexiko 1968.

Emil Olšiak, otec známeho hudobníka Milana Olšiaka, vedúceho ľudovej hudby Olšiakovci

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

Archeologická lokalita – Malá Ratka – mohyla.

2.4.2 Zemepisná charakteristika a prírodné zdroje

Geomorfologické členenie (poloha) a príroda

Obec Ratka leží na juhu stredného Slovenska na súradniciach 48°14'43"S 19°47'06"V v nadmorskej výške 222 m.n.m. Správne patrí do okresu Lučenec a Banskobystrického samosprávneho kraja. Nachádza sa cca 18 km juhovýchodne od okresného mesta, 94 km juhovýchodne od krajského mesta a 16 km od hraníc s Maďarskom. Charakter obce je typický tým, že obydľia sú roztrúsené po celom katastrálnom území – horná a Dolná Bába, Ratka a Šikov.

Mapa č. 1.: Poloha obce Ratka na Slovensku

Zdroj: <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

Geomorfológia a geológia

Podľa regionálneho geomorfologického členenia Slovenskej republiky je Mučínka vrchovina podcelkom Cerovej vrchoviny, matrasko-snanskej oblasti. Susediaca Lučenská kotlina tvorí podcelok Juhoslovenskej kotliny, ktorá patrí do oblasti Lučensko-košickej zníženej. Oba podcelky patria do subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, Západokarpatskej provincie a podsústavy Karpaty.

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

Geologické zloženie riešeného katastrálneho územia obce Ratka sa odráža v geologickej minulosti, odohrávajúcej sa na konci treťohôr a v mladších štvrtohorách. Litologická rôznorodosť sa odráža aj v reliéfe, čo spôsobuje striedanie menej odolnejších pieskovcových vrstiev nachádzajúcich sa na pahorkatine s odolnejšími vulkanickými horninami na vyvýšených miestach.

Prevažná časť územia je tvorená morskými usadenými horninami. Najväčšie zastúpenie majú horniny Fiľakovského súvrstvia (64,75%), ktoré sa v území vyskytujú ako Lipovianske, Čakanovské a Tachtianske vrstvy. Lipovianske vrstvy sú tvorené pieskovcom (rozpadavé pieskovce, prachovce, tufy a zlepenice) a zaberajú vyše 50% katastra. Za nimi nasledujú Čakanovské vrstvy (8%) - prachovce, pieskovce, tufity a Tachtianske vrstvy (5%) - pieskovce, prachovce. 15,77 % územia tvoria štvrtohorné nánosy - fluviálne sedimenty (nivné hliny a piesčité štrky podložia Cerovej bazaltovej formácie). 12,56 % - polygenetické sedimenty: hlinito-ílovité a piesčité svahové hliny. Ostatné horninové zloženie predstavujú sopečné horniny – bazaltové lávové prúdy a neky, tufy a siltovce a štrky, piesky a pestré íly bukovinského súvrstvia.

Koncom pliocénu (2,75 – 1,8 mil. rokov) nastala ďalšia etapa Cerovej bazaltovej formácie, kedy došlo ku kľembovému výzdvihu Cerovej vrchoviny (Hajnáčsky hradný vrch, kamenné more na Šomoške, Trebeľovský lávový prúd). Začiatkom pleistocénu (1,8 – 0,01 mil. rokov) dochádza k tretej fáze andezitového vulkanizmu sprevádzaného riečnou sedimentáciou. Ak príklad uvádzame Fiľakovský hradný vrch, Belinské skaly a chrasť pri Ratke.

Významné geologické lokality

Trebeľovský lávový prúd tvorí vyše 10 km dlhý úzky lávový prúd s doskovitou odlučnosťou bazaltu. Patrí medzi najdlhšie v Cerovej vrchovine. Pri Trebeľovciach dosahuje hrúbku 40 m. Buduje kóty Chrasť pri Ratke, Babský vrch a Šafy pri Trebeľovciach. O tom, že sa lávový prúd vylial do bývalej riečnej doliny hovoria zvyšky pliocénnych štrkov zrejme belinských vrstiev v jeho podloží. Názorné odkryvy môžeme pozorovať vo viacerých kameňolomoch pri Ratke, Fiľakovských Kováčoch a Trebeľovciach.

A. Chrasť pri Ratke (350 m n.m.)

Lokalita predstavuje bývalý kameňolom, situovaný asi 1 km na severovýchod od obce Ratka, nachádzajúci sa na ceste do Fiľakova, pod kótou Chrasť (350 m.n.m). Pod bazaltovým lávovým prúdom (Trebeľovský lávový prúd), ktorého vznik datujeme do najmladších štvrtohôr sa v kameňolome zachovala vrstva usadenín z najstarších štvrtohôr, pred 1,8 miliónmi rokov. Predstavujú piesčito-štrkové sedimenty paleodoliny okolo 100 m nad súčasným tokom potoka Belina. Sú to červenohnedé, tzv. rubifikované pôdy a štrkovité riečne usadeniny, ktoré boli odkryté ťažbou bazaltu. Celý profil je zakrytý bazaltovým lávovým prúdom, vďaka ktorému sa zachovali aj predmetné sedimenty. Reprezentujú najstarší pleistocén, ktorý chýba v celom území Cerovej vrchoviny. Lokalita má značný vedecký význam, pretože staré štvrtohorné usadeniny boli takmer všade odnesené povrchovými tokmi.

B. Veľký Hargič (vrch Veľké Hradište – 387 m n.m.,)

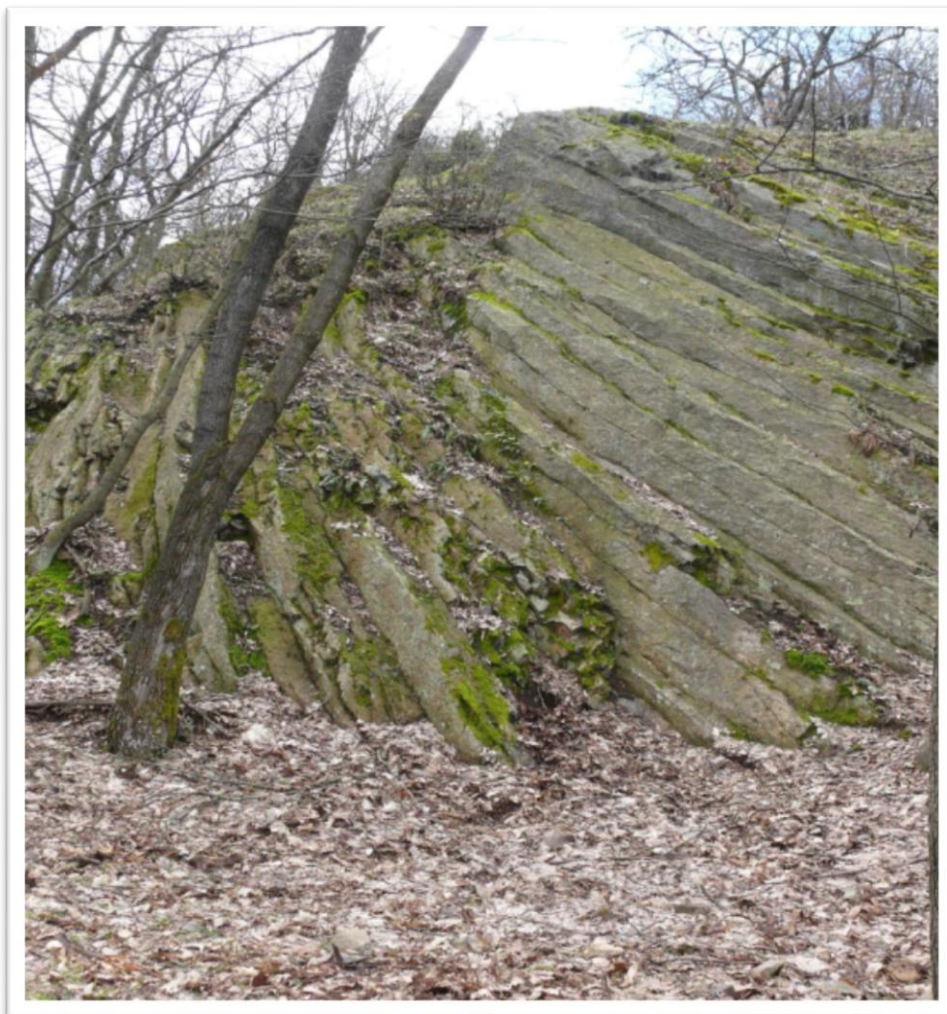
Ostro vystupujúca kužeľovitá bralnatá dominanta predstavuje sopečný komín – nek, vo vrchnej časti s prechodom do maarového krátera. Ide o koreňovú zónu lávového jazera v kráteri, o čom svedčí dobre zachovaná stĺpovitá odlučnosť bazaltu so šikmo uloženými stĺpmi, ktoré sú kolmo orientované

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

na bývalú vnútornú stenu krátera. Malý kameňolom v úpätí neku odkrýva aj troskovité komínové brekcie ako pozostatok freatomagmatických erupcií s bazaltovými žilami. Lokalita je prístupná poľnou cestou z Hornej Baby do opusteného kameňolomu v bazaltovom brale. Nie je nijako vybudovaná. Lokalitu je možné využiť aj na náučné účely. Za týmto účelom by sa žiadala jej územná ochrana (z dôvodu vylúčenia ťažby), architektonické dotvorenie a označenie náučnými panelmi. Vzhľadom na nízku ochranu a prekrásnu nedotknutú okolitú prírodu je možné v priestore vybudovať oddychovú lokalitu s ohniskom a sedením.

Obrázok č. 1.

Zdroj: Program rozvoja obce Ratka 2016 - 2023

Pôdne pomery

Územie Cerovej vrchoviny sa vyznačuje heterogénnym pôdnym pokryvom, ktorý odráža rôznorodosť horninového zloženia ako aj zložitosť geomorfologického vývoja Cerovej vrchoviny a priľahlej Lučenskej kotliny. Najväčšie zastúpenie (54%) majú hnedozeme kultizemné z

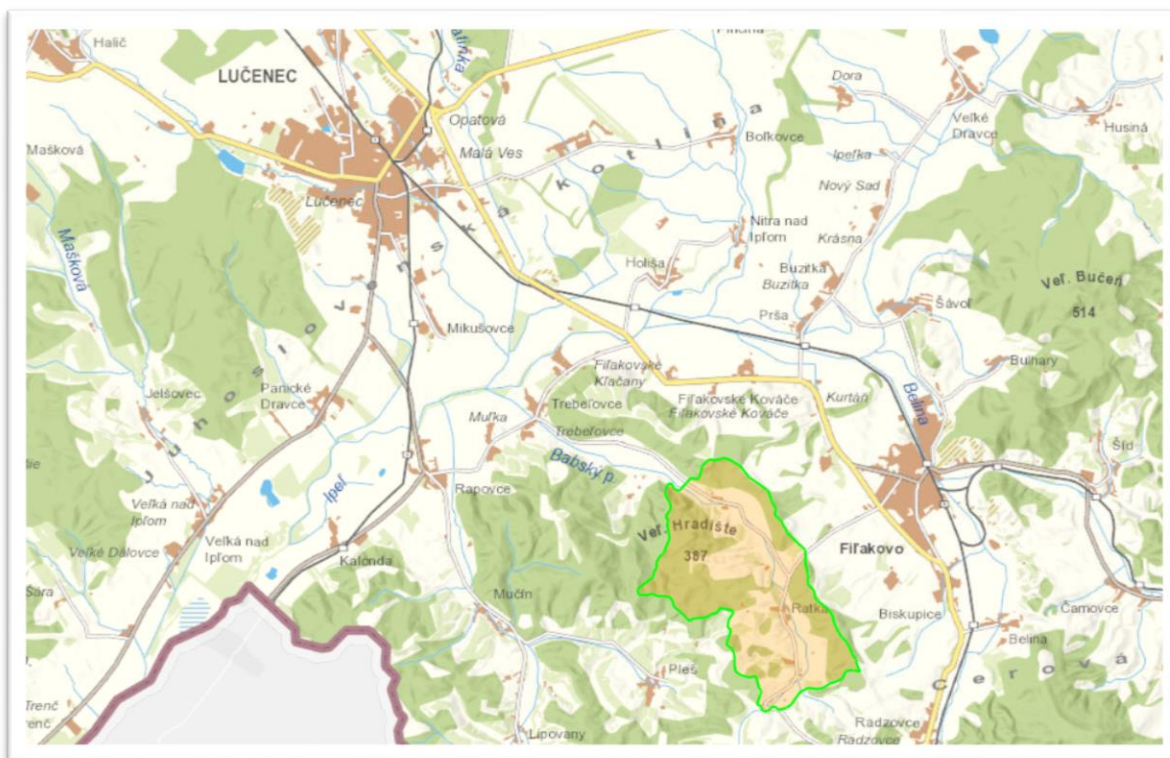
Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

polygenetických hĺn, sprievodné regozeme a pararendziny. Luvizeme modálne a kultizemné tvoria 44% územia - z tenkých prekryvov sprašových hĺn, sprievodné kambizeme, lokálne pararendziny, zo skeletnatých, prevažne terciérnych sedimentov. Veľmi malé zastúpenie majú fluvizeme vyvinuté zo nivných sedimentov Ipl'a v zaplavovaných oblastiach.

Hydrologické pomery

Úmorie Čierneho mora sa na Slovensku rozdeľuje na dve hlavné povodia Dunaja a Tisy a ich hranica sa stáva hlavným slovenským rozvodím. Odraz dnešnej štruktúry povrchových vodných tokov musíme hľadať v minulosti. Celá oblasť sa vyznačuje úzkou sieťou vodných tokov, ako aj malou plochou prírodných jazier. Riečna štruktúra sa formovala v jednotlivých geologických dobách odlišne. Staršie doby charakterizujú tektonické zlomy a poruchy, najvýznamnejšie však k formovaniu tokov prispela posledná kvartérna doba. Riečna sieť má extrémny vodný režim a to najmä v jarňných obdobiach v dôsledku topenia snehu. Cez kataster Ratky preteká Babský potok ako ľavostranný prítok rieky Ipeľ, ktorý má celkovú dĺžku 14,5 km. Nachádza sa tu aj vodná nádrž Ratka a jazero. Vodná nádrž má výmeru 1,08 ha, priemerná hĺbka je 2 m. Breh je členitý, porastený jelšou, vrbou, hrabom, dubomi. Dno je bahňité a nádrž trpí nedostatkom vody, čo spôsobuje premnoženie siníc. Využíva sa na lokálny rybolov.

Mapa č. 2: Poloha obce Ratka v okrese Lučenec

Zdroj: <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

Chránené časti prírody a krajiny

Geopark Novograd – Nográd Geopark Novohrad – Nógrád zahŕňa 28 obcí na slovenskej strane (južné časti okresov Rimavská Sobota, Lučenec) a 64 obcí na maďarskej strane (severná časť Novohradskej ťupy). Symbolom geoparku je hrad Šomoška, ktorý leží na hranici Slovenska a Maďarska. Centrom geoparku je na Slovensku mesto Fil'akovo. Na jeho území sa nachádzajú Chránená krajinná oblasť Cerová vrchovina a Chránené územie TK Karancs Medves. Dňa 17.11.2015 členské štáty UNESCO na svojej generálnej konferencii ratifikovali vznik novej kategórie geoparkov UNESCO GLOBAL GEOPARK, ktorej súčasťou sa stal aj NGG. Do územia geoparku zasahuje západná a centrálna časť CHKO Cerová vrchovina. Najznámejšie prezentujúce lokality sú NPR Šomoška s jej slávnym kamenným vodopádom, Fil'akovský hradný vrch, ale aj neznáme lokality Mučínskej vrchoviny ako Piešňa a Mišánikova (Jurajova dolina) pri Mučíne, bujár pri Kalonde, archeologické nálezisko pilinskej kultúry s 1334 ťiarovými hrobmi Radzovce – Monosa.

Klimatické pomery

V zmysle klimatologickej klasifikácie patrí územie do oblasti teplej, okrsku mierne suchého s chladnou zimou. Klimatické pomery sú dosť rozdielne, čo je dané rozdielnou členitosťou terénu. V severnej časti sú klimatické podmienky mierne drsnejšie. Najteplejšie mesiace sú júl – august, kedy teplota v dôsledku negatívnych klimatických zmien dosahuje aj 38°C. Najchladnejší mesiac je január s priemernou teplotou, pričom dňi s teplotou vzduchu pod 0°C je menej ako desať a snehová pokrývka je v posledných rokoch skôr výnimkou.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Podľa fytogeografického členenia územie Ratky patrí rovnako ako celá Cerová vrchovina do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), podoblasti pramatranskej xerotermnej flóry (Matricum), fytogeografického okresu Ipeľsko-rimavská brázda. Pôvodnými prirodzenými rastlinnými spoločenstvami sú lesné spoločenstvá, teplomilné spoločenstvá skál a skalných stepí, spoločenstvá mokradí. K druhotným spoločenstvám radíme ekologicky už viac-menej stabilizované, odlesnením vzniknuté stepné formácie, kroviny a spoločenstvá okolia umelých vodných nádrží. Obec fyto geneticky patrí do oblasti suchomilnej kveteny. Rastlinstvo Novohradu je veľmi bohaté, len v Cerovej vrchovine sa vyskytuje viac ako 1200 druhov vyšších rastlín.

V najnižších polohách Cerovej vrchoviny – Mučínskej vrchoviny, sa vyskytujú lesy dubového vegetačného stupňa, lesy bukovo-dubového vegetačného stupňa zaberajú najrozsiahlejšie plochy územia. Spoločenstvá hospodárskeho lesa sú mladé (50 – 70 r.), staršie predstavujú fragmenty blížiac sa k fáze rozkladu. Sú tvorené predovšetkým autochtónnymi drevinami: hrabom (*Carpinus betulus*), dubom cerovým (*Quercus cerris*) a dubom zimným (*Quercus petraea*), v menšom zastúpení nepôvodných drevín akými sú borovice (*Pinus* sp.) i agáty (*Robinia pseudoacacia*). Lesný podrast tvoria liesky (*Corylus avellana*), brezy (*Betula* sp.), v okolí potokov vrby (*Salix* sp.) a topole (*Populus* sp.). Zriedkavo sa vyskytujú dreviny ako pagaštan konský (*Aesculus hippocastanum*) alebo gaštany (*Castanea sativa*). Porasty ekotónov tvoria najmä otrúžiny (*Rubus fruticosus*). Lesy sú bohaté na machy, lišajníky, ale aj mykorízne huby. Pomerne hojný je výskyt drevokazných húb, ktoré sú viazané na

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

mŕtve drevo. Porasty ekotónov a krovinnú etát tvoria predovšetkým liesky (*Corylus avellana*), trnky (*Prunus* sp.), hlohy (*Crataegus* sp.), svíby (*Swida* sp.), šípkový a ružový (*Rosa* sp.). Reprezentujú významnú zložku z hľadiska zachovania biodiverzity.

Živočíšstvo regiónu patrí do paleartickej lesnej zóny a pásma stepí. Územie je bohaté na poľovnú zver a vyskytuje sa tu aj poľovný revír. Zastúpené sú najmä: jeleň, srna, diviak, liška, zajac, bažanty a iné.

2.4.3 Výmera obce a využitie pôdy

Celková výmera obce je 12 603 204 m². Z nej najväčšiu časť tvorí nepoľnohospodárska pôda – konkrétne lesné pozemky (50,26%). Druhú najväčšiu zložku tvorí trvalý trávny porast (28,35%). Najmenšiu časť povrchu obce tvoria vinice, záhrady a vodné plochy – menej ako 1%. Chmeľnice a ovocné sady sa v obci nenachádzajú. Využitie pôdy sa od roku 2017 zmenilo len minimálne. Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie vzrástla o niečo viac ako 6 883 m², rozloha ornej pôdy sa zmenšila o 3 098 m².

Tabuľka č. 6: Výmera obce Ratka

Celková výmera územia obce (v m ²)						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Poľnohospodárska pôda	5 310 484	5 311 048	5 310 635	531 255	5 307 450	5 306 117
z toho: - orná pôda	1 651 036	1 651 947	1 651 558	1 651 178	1 648 479	1 647 938
- chmeľnica	0	0	0	0	0	0
- vinica	5 823	5 823	5 818	5 818	5 818	5 818
- záhrada	79 243	79 243	79 224	79 224	79 224	79 176
- ovocný sad	0	0	0	0	0	0
- trvalý trávny porast	3 574 382	3 574 035	3 574 035	3 574 035	3 573 929	3 573 185
Nepoľnohospodárska pôda	7 292 720	7 292 156	7 292 569	7 292 949	7 295 754	7 297 087
z toho: - lesný pozemok	6 335 251	6 335 251	6 335 251	6 335 251	6 335 251	6 335 251
- vodná plocha	105 510	105 510	105 510	105 510	105 510	105 510
- zast. plocha a nádvorie	466 109	466 865	467 041	467 421	468 099	472 992
- ostatná plocha	385 850	384 530	384 767	384 767	386 894	383 334
Celková výmera	12 603 204	12 603 204	12 603 204	12 603 204	12 603 204	12 603 204

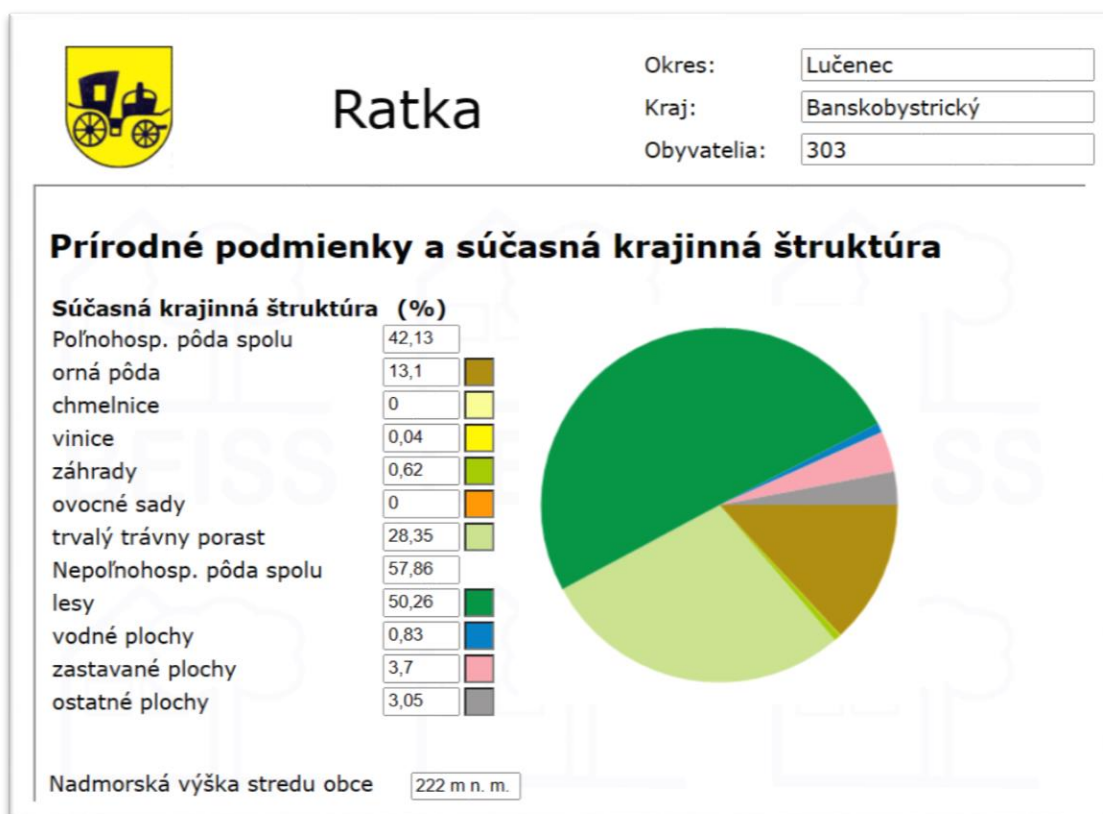
Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Lesné pozemky sú z väčšej časti vo vlastníctve štátneho podniku Lesy SR a súkromnej spoločnosti Belina Estate, s.r.o.. a je tu viacero fyzických osôb, ktorý si ponechali lesy vo vlastníctve.

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

Graf č. 1

Zdroj: www.beiss.sk, 2020

2.4.4 Demografický vývoj

2.4.4.1 Stav a vývoj počtu obyvateľstva

Čamovce sú z hľadiska počtu obyvateľov malá obec. Demografický vývoj obce je v posledných siedmich rokoch relatívne stabilný. V čase sa menil vplyvom migrácie ako aj prirodzeného prírastku/úbytku obyvateľstva, za sledované obdobie mala obec najviac obyvateľov v r. 2021, najmenej v roku 2020. Pomer počtu žien a mužov v obci je vyjadrený v grafe č. 2. Ako to môžeme sledovať vo väčšine obcí, aj v Ratke prevláda počet žien nad mužmi za celé sledované obdobie.

Tabuľka č. 7: Vývoj počtu obyvateľstva v obci

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	149	143	146	144	139	136	147	150
Ženy	158	157	158	166	164	163	187	187
Spolu	307	300	304	310	303	299	334	337

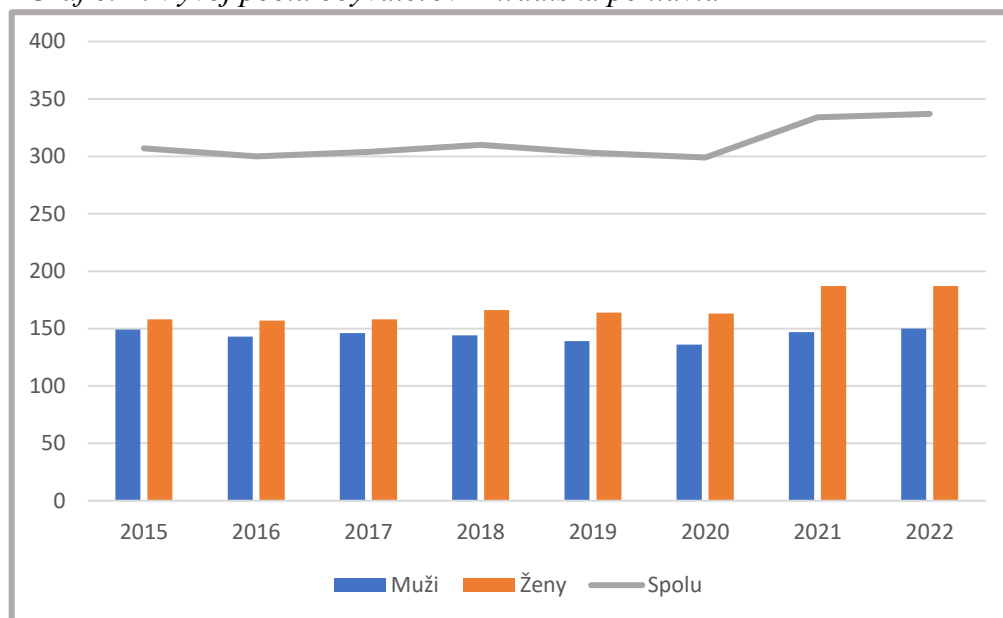
Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

Hustota obyvateľstva na km² v obci bola podľa SODB 2022 26,62 obyvateľ/km². Pre porovnanie hustota vidieckeho osídlenia na Slovensku v rovnakom roku bola 61,57 obyvateľ/km².

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvateľov z hľadiska pohlavia

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>, vlastné spracovanie

Na rozbor najjednoduchších demografických ukazovateľov v obci Ratka máme k dispozícii údaje o prírastku / úbytku obyvateľstva za roky 2015 – 2022. K 31.12.2014 mala obec 313 obyvateľov. Za sledované obdobie sa v obci narodilo spolu 16 a zomrelo 35 obyvateľov, pričom priemer na 1 rok bol 2 narodených a 4,38 zomretých. Celkovo sa prirodzeným pohybom (natalita a mortalita) počet obyvateľov znížil o 19.

Tabuľka č. 8: Pohyb obyvateľstva

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Živonarodení	1	3	4	1	2	1	2	2
Zomretí	4	4	2	4	7	6	4	4
Prirodzený prírastok obyv.	-3	-1	2	-3	-5	-5	-2	-2
Priťahovaní	4	5	3	13	4	2	17	12
Vysťahovaní	7	11	1	4	6	1	10	7
Migračné saldo	-3	-6	2	9	-2	1	7	5
Celkový prírastok obyv.	-6	-7	4	6	-7	-4	5	3

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

Pri analýze mechanického pohybu obyvateľstva sa pozornosť sústreďuje predovšetkým na migračný pohyb (migrácia = sťahovanie). Celkový počet prisťahovaných za sledované obdobie je 60 a vysťahovaných 47. Ročne sa v priemere do obce prisťahovalo 7,5 a vysťahovalo 5,88 obyvateľov. Celkový efekt je pozitívny, migráciou sa počet obyvateľov od konca roku 2015 v obci zvýšil o 13.

V januári 2022, na základe zverejnených výsledkov SODB 2021 Štatistický úrad SR aktualizoval stav obyvateľov k 1. 1. 2021, ktorý je základom pre bilancovanie každoročných počtov obyvateľstva v obciach SR. Podľa tejto aktualizácie mala obec k 1.1.2021 329 obyvateľov.
Celkový prírastok obyvateľstva za sledované obdobie je -6.

2.4.4.2 Veková štruktúra obyvateľstva

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva sa dotýka všetkých, je to komplexný demografický jav. Vo vekovej štruktúre sa odráža vývoj základných populačných procesov (pôrodnosti a úmrtnosti). Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie.

Tabuľka č. 9: Veková štruktúra obyvateľstva

Kategórie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Predproduktívny vek, 0 -14 rokov	35	36	40	44	45	44	56	55
Produktívny, 15-65 rokov	223	214	214	215	205	200	222	224
Poproduktívny, 65 rokov a viac	49	50	50	51	53	55	56	58
Ukazovatele								
Index starnutia ekonomický	140	138,89	125	115,91	117,78	125	100	105,45
Index ekonomického zaťaženia	37,67	40,19	42,06	44,19	47,80	49,50	50,45	50,45
Index závislosti mladých ľudí I	15,70	16,82	18,69	20,47	21,95	22,00	25,23	24,55
Index závislosti starých ľudí II	21,97	23,36	23,36	23,72	25,85	27,50	25,23	25,89

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

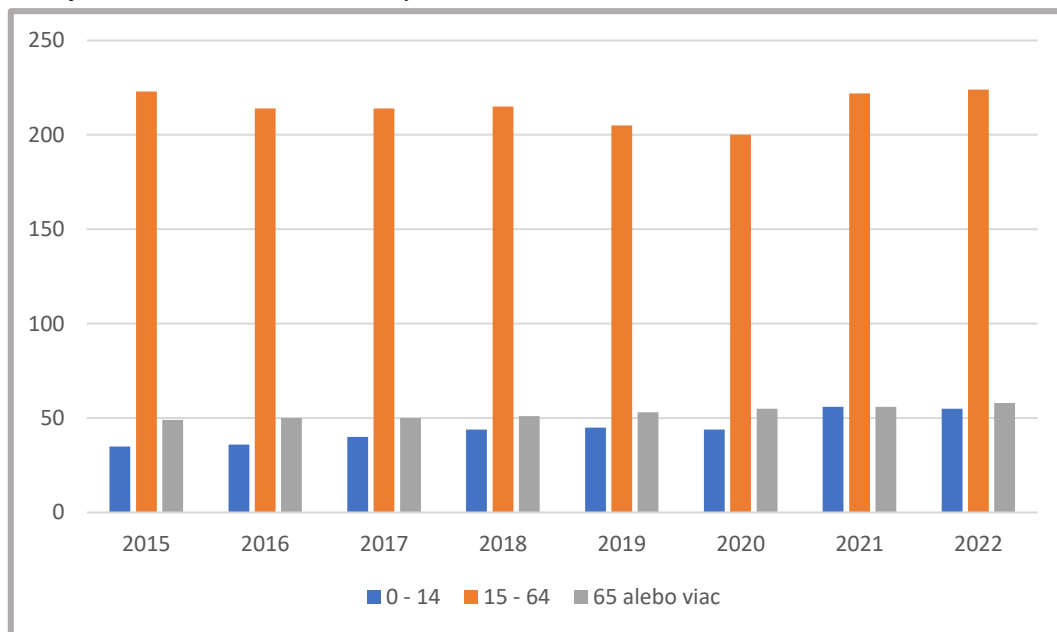
Ako je zrejmé z tabuľky č. 9., uvedený vývoj nie je charakteristický pre obec Ratka. Veková štruktúra obyvateľstva je relatívne stabilná, došlo k miernemu nárastu obyvateľstva v predproduktívnom, ale aj poproduktívnom veku. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

v produktívnom veku 66,47%, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku – 16,32%. Index starnutia na slovenskom vidieku (počet osôb v poproduktívnom veku (65+) k osobám v predproduktívnom veku (0-14)) dosahoval v roku 2022 hodnotu 90,59%, v obci Ratka je to rovných 105,45%. Index ekonomického starnutia v obci kolíše, celkovo za sledované obdobie však klesá. Vzhľadom k tomu, že počet obyvateľov v predproduktívnom a poproduktívnom veku stúpa, index ekonomického zaťaženia má stúpajúcu tendenciu.

Graf č. 3.: Vekové zloženie obyvateľstva

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>, vlastné spracovanie

2.4.4.3 Národnostná štruktúra obyvateľstva

Národnosťou sa rozumie príslušnosť osoby k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú občan prevažne používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine.

Štruktúru obyvateľov Ratky podľa národnosti znázorňuje tabuľka 10., pričom pre porovnanie uvádzame výsledky SODB 2011 a 2021. Napriek polohe obce v blízkosti maďarských hraníc, môžeme Ratku považovať za etnograficky jednotnú s prevládajúcou slovenskou národnosťou. Vyplýva to z jej histórie vzniku, keďže prvými obyvateľmi osád boli Slováci z Detvy, Hriňovej a Málinca. Oproti poslednému sčítaniu pribudli turecká a albánska národnosť.

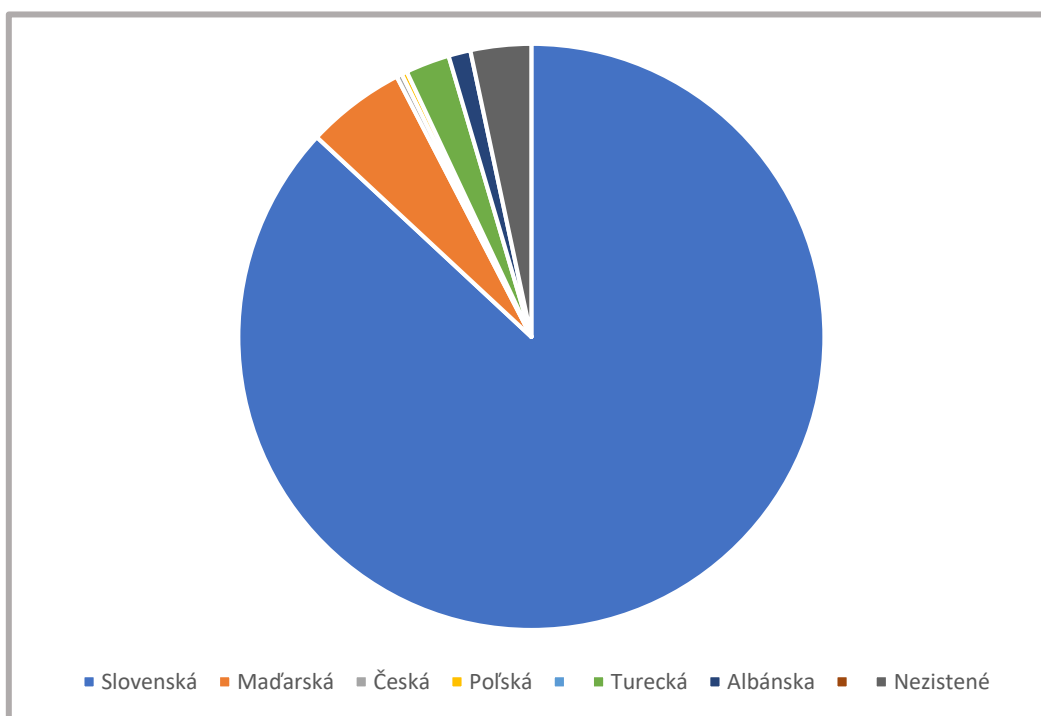
Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

Tabuľka č. 10: Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	Počet 2011	% 2011	Počet 2021	% 2021
Slovenská	290	85,29	286	86,93
Maďarská	14	4,12	18	5,47
Česká	1	0,29	1	0,30
Poľská	1	0,29	1	0,30
Turecká	0	0	8	2,43
Albánska	0	0	4	1,2
Nezistená	34	10	11	3,34

Zdroj: SODB 2011/2021

Graf č.4: Obyvateľstvo podľa národnosti

Zdroj: SODB 2021, vlastné spracovanie

2.4.4.4 Náboženská štruktúra obyvateľstva

Pri zisťovaní náboženskej štruktúry obyvateľstva v obci Ratka sme vychádzali z výsledkov SODB 2021 k 1.1.2021. Väčšina obyvateľov sa hlási k Rímskokatolíckej cirkvi 68,10%. Pomerne

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

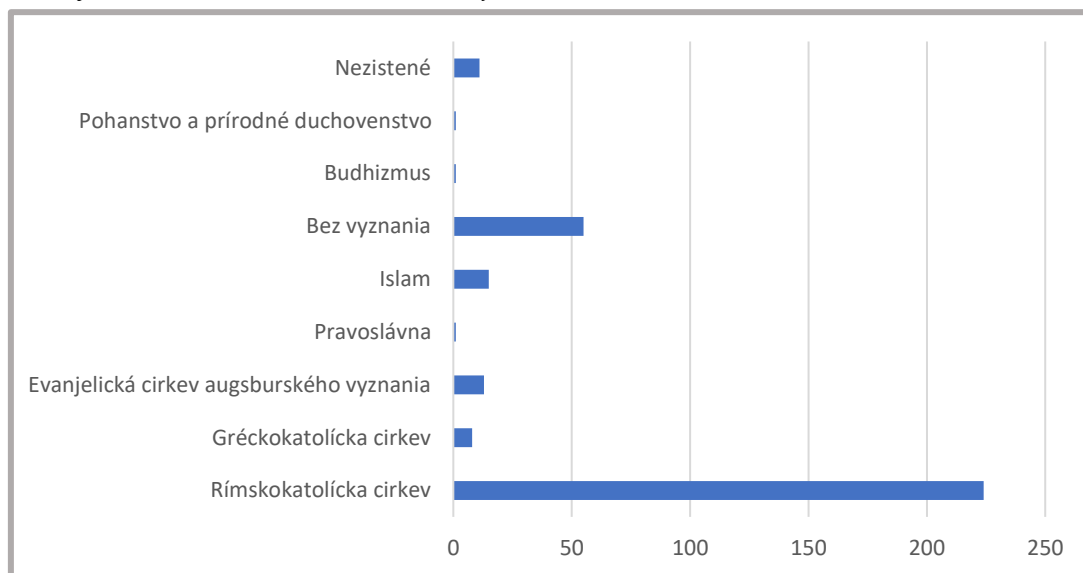
veľké zastúpenie (16,72%) má skupina obyvateľov, ktorí sa nehlásia k žiadnemu vierovyznaniu. V obci je skupina prisťahovalcov z Turecka a Albánska, ktorí sa hlásia k Islamu. Spektrum náboženstiev sa v obci rozšírilo vplyvom otvorených hraníc a väčšej možnosti cestovania.

Tabuľka č. 11: Obyvateľstvo podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	224	68,10
Evanjelická cirkev aug. vyznania	13	3,95
Gréckokatolícka cirkev	8	2,43
Islam	15	4,56
Pravoslávna cirkev	1	0,30
Pohanstvo a prírodné duchovenstvo	1	0,3
Budhizmus	1	0,3
Bez vyznania	55	16,72
Nezistené	11	3,34
Spolu	329	100

Zdroj: SODB 2021

Graf č. 5: Náboženská štruktúra obyvateľstva obce Ratka

Zdroj: SODB 2021, vlastné spracovanie

V obci sa nenachádza rímskokatolícka ani evanjelická sakrálna stavba, Ratka patrí do rímskokatolíckej farnosti Narodenia Panny Márie vo Fil'akove, dekanát Dolný Novohrad, kde navštevujú bohoslužby.

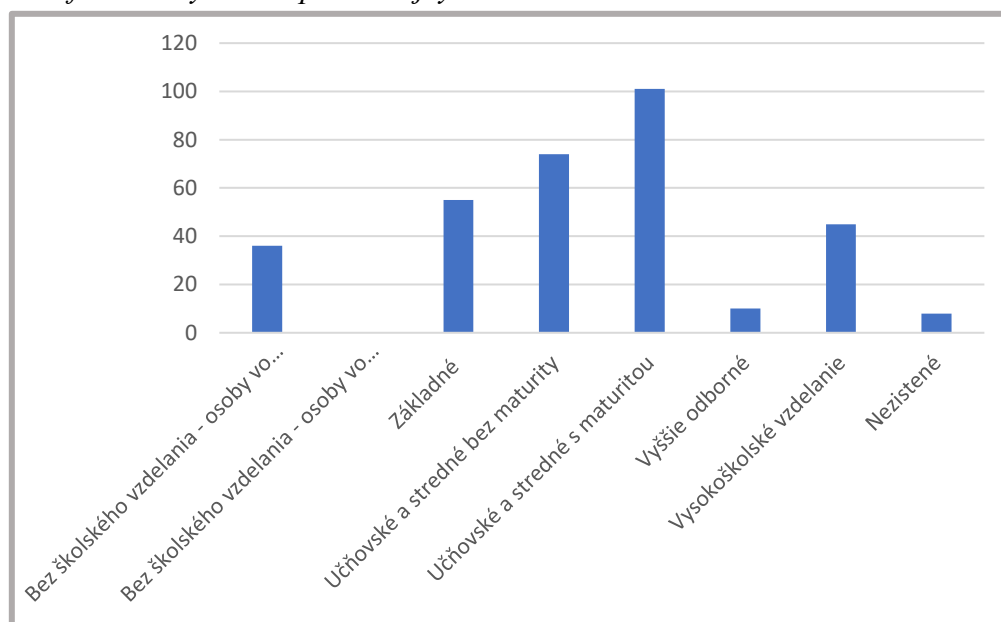

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

2.4.4.5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva delí populáciu podľa výšky dosiahnutého vzdelania. Vzdelané obyvateľstvo (na každom stupni) je viac informované, rýchlejšie sa zapája do pracovného procesu, skôr nachádza riešenia aj z krízových situácií, je ochotné meniť zamestnania. Na základe výšky dosiahnutého vzdelania obyvatelia ovplyvňujú ekonomickú dynamiku obce a tým aj jej rozvoj obce a regiónu.

Graf č. 6: Obyvatelia podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Zdroj: SODB 2021, vlastné spracovanie

Podľa údajov zo SODB v roku 2021 v obci prevláda obyvateľstvo, ktoré má ukončené úplné stredné vzdelanie s maturitou (30,70%), nasleduje učňovské alebo odborné stredné vzdelanie bez maturity (22,49%) a základné vzdelanie (16,72%). Vysokoškolské vzdelanie absolvovalo 13,68% obyvateľov obce. Vzdelanostná úroveň obyvateľstva je typická pre vidiecku oblasť. Je čiastočne vyhovujúca pre momentálne potreby trhu práce.

2.4.5 Trh práce

2.4.5.1 Nezamestnanosť

Ekonomická aktivita obyvateľstva je jedným z dôležitých ukazovateľov výkonnosti – rozvoja obce a regiónu a je úzko prepojená aj so sociálnou sférou a vzdelanostnou úrovňou obyvateľstva. Obec Ratka neposkytuje dostatočné množstvo pracovných príležitostí, obyvatelia si hľadajú prácu

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Filákov

najčastejšie v okresnom meste Lučenec a vo Filákov. V susedných obciach majú možnosť sa zamestnať predovšetkým v poľnohospodárstve.

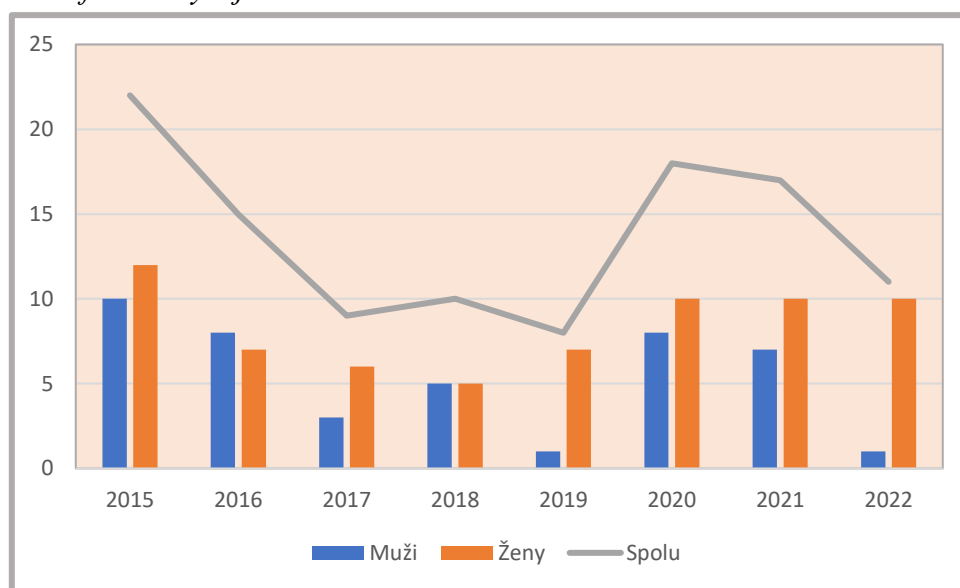
V tabuľke č. 12 môžeme sledovať vývoj nezamestnanosti z hľadiska ekonomicky aktívnej ženskej a mužskej populácie v obci. Všeobecne možno povedať, že väčšinou sú nezamestnané ženy, ktoré majú často problém zamestnať sa po materskej dovolenke. V Ratke tiež mierne prevládajú medzi nezamestnanými ženy. V grafe č. 7 môžeme sledovať vývoj nezamestnanosti z hľadiska ekonomicky aktívnej ženskej a mužskej populácie v obci.

Tabuľka č. 12: Nezamestnanosť v obci

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	10	8	3	5	1	8	7	1
Ženy	12	7	6	5	7	10	10	10
Spolu	22	15	9	10	8	18	17	11

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Graf č. 7.: Vývoj nezamestnanosti

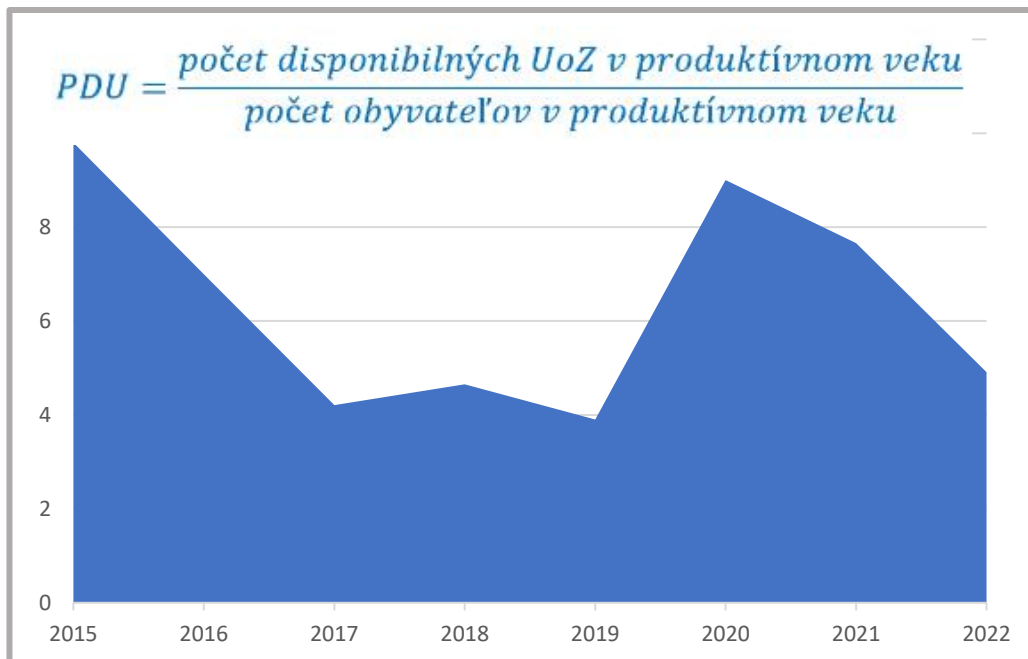
Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>, vlastné spracovanie

Podiel disponibilných uchádzačov (PDU) v obci nie je vysoký, pohybuje sa pod úrovňou PDU okresu a kraja. Pre porovnanie, na konci roku 2022 PDU v obci dosiahla 4,91%, v okrese Lučenec 8,43 % a v Banskobystrickom kraji 7,27 %. Od r. 2019 PDU v obci stúpa, čo pripisujeme dlhodobej pandemickej situácii ochorenia Covid-19, avšak po ukončení krízových opatrení v roku 2022 PDU opäť klesla.

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

Graf č. 8.: Podiel disponibilných uchádzačov o zamestnanie v obci v %

2.4.6 Ekonomický rozvoj (ekonomika)

2.4.6.1 Obecný rozpočet

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce. Obec ho zostavuje podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Obec hospodári v roku 2022 s vyrovnaným rozpočtom vo výške 194 217,00 EUR, z toho výnos dane z príjmov je 72 000,00 EUR. Najväčšiu časť príjmov tvoria daňové príjmy vo výške 102 041,50 EUR (73,37%). Rozpočet je naplánovaný ako vyrovnaný.

Majetok obce v roku 2022 podľa účtovnej závierky mal hodnotu 1 642 900,74 EUR, oproti predchádzajúcemu roku klesol o 141 136,14 EUR. Celková zadlženosť obce sa pohybovala v roku 2022 na úrovni 5,47%, celková likvidita je nízka (0,10).

2.4.6.2 Malé a stredné podnikanie

Dôležitými faktormi pre ekonomický rozvoj obce sú taktiež podmienky pre rozvoj podnikania v obci a podnikateľské aktivity súkromného sektora. Priamo v obci sa podnikanie sústreďuje predovšetkým do činnosti fyzických osôb zameraných na podnikanie v oblasti obchodu a služieb.

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

V obci je ku dňu spracovania dokumentu podľa obchodného registra evidovaných 11 podnikateľských subjektov. V živnostenskom registri nie sú žiadne aktívne záznamy.

Primárny sektor hospodárstva je zastúpený poľnohospodárstvom a lesníctvom. V obci Ratka v primárnom sektore pracuje 8 subjektov. Najvýznamnejšími sú spoločnosti: Agro Insemas, spol s r.o., ktorá sa zaoberá od roku 1997 chovom ošípaných a zamestnáva 25 až 49 zamestnancov.

Obyvatelia majú málo skúseností s podnikaním a tým klesá záujem o ekonomickú aktivitu v oblasti služieb, výroby, ale aj pôdohospodárstva, ktoré by mohlo vzhľadom na zdroje obce ovplyvniť jej ďalší rozvoj. Chýba dostupnosť poradenských služieb pre podnikateľov.

2.4.6.3 Cestovný ruch

Samotná obec je pre rozvoj cestovného ruchu málo atraktívna. Má však potenciál v nadväznosti na potenciál celého regiónu, ktorý vyplýva najmä z jeho prírodného dedičstva - rozmanité biotopy s vysokou biodiverzitou lúk a pasienkov, neďaleké spoločenstvá v povodí rieky Ipeľ (CHVÚ Poiplie) a jazerné biotopy, zachované kvalitné lesné ekosystémy komplexu Mučínskej vrchoviny (lesy zaberajú rozlohu 565,03 ha - 44,83% z celkovej rozlohy katastra), ako aj jej geologické hodnoty (Chrast' pri Ratke, Veľký Hargič).

V obci je potenciál pre rozvoj turizmu v spolupráci s inými samosprávami a subjektmi pôsobiacimi v cestovnom ruchu v nasledovných formách:

- *vidiecky turizmus a agroturistika* (poznávanie tradičných spôsobov hospodárenia s tradičnou kultúrou miestneho obyvateľstva, tradičná architektúra),
- *rekreačný turizmus* (bohaté prvky prírodného dedičstva – vybudovaný náučný chodník Hargič/Vrch Veľké hradište 387 m n. m., s rozhľadňou),
- *kultúrno-poznávací turizmus* (bohatý spoločenský a kultúrny život),
- *športovo-dobrodružný turizmus* (možnosti hypoturistiky – jazda na koňoch, cykloturistika),
- *poľovnícky turizmus a rybolov* (nachádza sa tu poľovný revír s poľovníckym združením a jazero, v ktorom boli umelo nasadené kaprovité ryby).

Možné turistické ciele v blízkom okolí:

- Mučínska jaskyňa – 20 km,
- Fil'akovský hrad – 5 km,
- Rozhľadňa Lipovany – 19 km,
- Belinské skaly – 13 km,
- Soví hrad – Šurice – 15,5 km,
- Hrad Šomoška, Kamenný vodopád, Rozhľadňa na Mačacej – 20 km
- Rozhľadňa na Karanči – 16 km,
- Pohanský hrad Hájnačka – 19 km
- Náučný chodník Ipolytarnóc (HU) – 16 km.

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

Obcou prechádza Južný cyklookruh mesta Lučenec. Turistické trasy priamo obcou nevedú, v blízkosti je však Južná turistická magistrála vedúca po maďarsko-slovenskej hranici, na ktorú sa napájajú ďalšie turistické trasy.

Lákadlom by mohlo byť 3-jamkové golfové ihrisko, ktoré je dobre dostupné pešo, ale aj autom. Možnosť takéhoto aktívneho oddychu v obci je málo spropagované. Slabinou obce je vybavenie službami a infraštruktúrou cestovného ruchu. Absentujú ubytovacie kapacity. Je potrebné rozvíjať doplnkové služby cestovného ruchu, využiť podujatia, ktoré sa v obci usporadúvajú. Chýba aj komplexný marketing a poskytovanie informácií o možnostiach v regióne. Je potrebné rozvíjať možnosti kvalitnej pešej a cyklistickej turistiky s napojením sa na existujúce trasy Novohrad – Nógrád geoparku.

2.4.7 Sociálna infraštruktúra

2.4.7.1 Inštitúcie a organizácie

Hlavným objektom občianskeho vybavenia v obci je Obecný úrad. Najbližšie zastúpenie štátnej správy sa nachádza v meste Fil'akovo. Jedná sa o Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Daňový úrad. Sociálna poisťovňa a okresný úrad je najbližšie v Lučenci. Taktiež bankový sektor je zastúpený len vo Fil'akove alebo v okresnom meste Lučenec, v obci sa nenachádza žiaden bankomat.

Z hľadiska finančného trhu ako aj z iných hľadísk je pre obec Ratka centrom peňažníctva a poisťovníctva mesto Fil'akovo a mesto Lučenec.

Celkovo je občiansky duch u obyvateľov obce priemerný, stráca sa pocit komunity a lokálpatriotizmu, chýbajú občianske a komunitné rozvojové aktivity, informovanosť (nie je dostupný verejný prístup k internetu), prípadne komunitné centrum, ktoré by mohlo podobné aktivity združovať.

Aktívne organizácie v obci Ratka:

- Partnerstvo Južného Novohradu – občianske združenie
- Oblastná organizácia cestovného ruchu Turistický Novohrad a Podpol'anie
- Združenie právnických osôb Geopark Novohrad–Nógrád, ktoré od roku 2008 realizuje projekt Novohrad–Nógrád geopark, ktorý sa v roku 2010 stal členom Európskej aj Globálnej siete geoparkov a od roku 2015 ho zastrešuje UNESCO GLOBAL GEOPARKS
- Mikroregión Obručná
- Poľovnícke združenie – organizačná jednotka združenia
- Dobrovoľný hasičský zbor Ratka

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

2.4.7.2 Školstvo

V obci Ratka sa nenachádza predškolské ani školské zariadenie. Materská škola sa nachádza v susednej obci Trebeľovce a v meste Fiľakovo (Daxnerova, Štúrova). Základné školy sa najbližšie nachádzajú v meste Fiľakovo (Školská, Farská Lúka), poprípade v meste Lučenec.

V obci je nedostatok príležitostí pre mimoškolskú činnosť detí, kde by mohli aktívne tráviť voľný čas v rôznych krúžkoch, rovnako ako nedostatok priestranstiev a zariadení pre matky s deťmi.

Výrazne sťaženú situáciu z hľadiska vyhovujúceho vzdelania má dospelé obyvateľstvo, ktoré má zväčša stredné a základné vzdelanie, čo je v súlade s bývalými potrebami poľnohospodárskeho regiónu a potrebami kovospracujúceho priemyslu. Po reštrukturalizácii hospodárstva sa toto vzdelanie stalo málo konkurencieschopné, sťažujúc tak postavenie obyvateľstva na trhu práce. Priamo v obci nie sú možnosti pre celoživotné vzdelávanie vytvorené, v okolitých centrálnych obciach sú tieto možnosti obmedzené. Obyvatelia využívajú zväčša rôzne kurzy ponúkané úradmi práce.

2.4.7.3 Sociálna a zdravotná starostlivosť

Základným cieľom samosprávy obce Ratka v zmysle Komunitného plánu sociálnych služieb obce Ratka na roky 2018 - 2023 je vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitných sociálnych služieb, vytvorenie podmienok na podporu komunitného rozvoja, predchádzanie a riešenie nepriaznivých sociálnych situácií a podpora trvalo udržateľného rozvoja obce s možnosťou budovania sociálnych zariadení.

Obec Ratka zabezpečuje nasledovné sociálne činnosti:

- *posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu* – výkon samosprávy vyplývajúci z §34 a 41 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov,
- *základné sociálne poradenstvo* – v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom, ktorí potrebujú pomoc a podporu v rôznych nepriaznivých sociálnych situáciách
- *výkon osobitného príjemcu prídavku na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku* – činnosť je vykonávaná v spolupráci s ÚPSVaR v Lučenci,
- *výkon osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi* – činnosť je vykonávaná v spolupráci s ÚPSVaR v Lučenci.

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie sociálnej alebo zdravotnej starostlivosti, občania majú možnosť využívať tieto služby v meste Lučenec (18 km) a Fiľakovo (4,3 km). Obec nemá v súčasnosti zdravotnícke stredisko, ani žiadne privátne alebo štátne ordinácie lekárov. Zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje v okrese Nemocnica s poliklinikou v Lučenci. Všeobecný lekár prvého kontaktu, niektorí odborní lekári (gynekológ, zubár) pre väčšinu obyvateľov obce a lekáreň sa nachádzajú v meste Fiľakovo.

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

2.4.7.4 Služby

Služby v obci sú zastúpené predovšetkým službami obecného úradu, ktorý vykonáva overenie podpisov a overenie listín, ostatné matričné úkony vykonáva matričný úrad so sídlom vo Fil'akove. Obecný úrad ďalej vykonáva aj ďalšie úkony na základe prechodu kompetencií zo štátnej správy na úsekoch ochrany životného prostredia, stavebného konania, pozemných komunikácií, školstva v rámci spoločného školského obvodu. V obci sa nachádza cintorín, chýba dom smútku. Obec zabezpečuje pravidelnú údržbu cintorína.

Obec má zriadenú obecnú verejnú knižnicu, obyvatelia si knihy môžu vypožičať v čase úradných hodín.

Ostatné služby v obci nie sú zastúpené. Nachádza sa tu jediná prevádzka cukrárne/ kaviarne. Obyvatelia majú všetky služby občianskej vybavenosti sú k dispozícii v meste Fil'akovo alebo v okresnom meste Lučenec.

2.4.7.5 Kultúra a šport

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Najväčší organizátor kultúrnych akcií je Obec. Každoročne sa tu organizujú rôzne kultúrno – spoločenské akcie akými sú napríklad Stretnutie Slovákov, Deň obce, kde vystupujú folklórne súbory, speváci, či hudobné skupiny. V roku 2015 sa konal X. ročník Stretnutia Slovákov. Táto každoročne prebiehajúca akcia je spoluorganizovaná obcou Ratka, mestom Fil'akovo, ale aj inými obcami – Lipovany, Mučín, Trebeľovce, Šiatorská Bukovinka, Buzitka a v neposlednom rade Domom Matice Slovenskej. Podujatie je významné najmä tým, že sa nesie v duchu zvykov a tradícií nielen miestneho obyvateľstva ale prináša aj ukážku z iných končín, ktoré odzrkadľujú podobnosť kultúr napríklad z okolia Detvy a Poltára. Program prináša vystúpenia rôznych účinkujúcich, ukážky ľudových remesiel – umelecké rezbárstvo, výroba hudobných nástrojov a iné atraktivity. Podujatie zahŕňa aj umelecké zvyky a tradície, ako aj tradičné kulinárske špeciality charakterizujúce každú zúčastnenú obec. Všetky vystúpenia účinkujúcich niesli v sebe hlboký kultúrny zážitok, čo je dušou každej akcie.

Šport

Obec má k dispozícii futbalové ihriská, ktoré sú pravidelne kosené. Využívajú ich obyvatelia na voľnočasové aktivity.

V katastri obce sa nachádza golfové ihrisko sa doposiaľ ako jediné v Novohrade nachádza v krásnom prostredí „rátkarských kopcov“. Je ľahko dostupné aj osobným motorovým vozidlom, ako aj pešou turistikou. Pre pešiu turistiku predstavuje vzdialenosť 45 minút od centra obce, kde sa nachádza obecné parkovisko.

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

Obec je známa aj chovom koní. Pre priaznivcov jazdenia na koňoch sú v Ratke pripravené aj možnosti vyžitia sa na športových koníkoch.

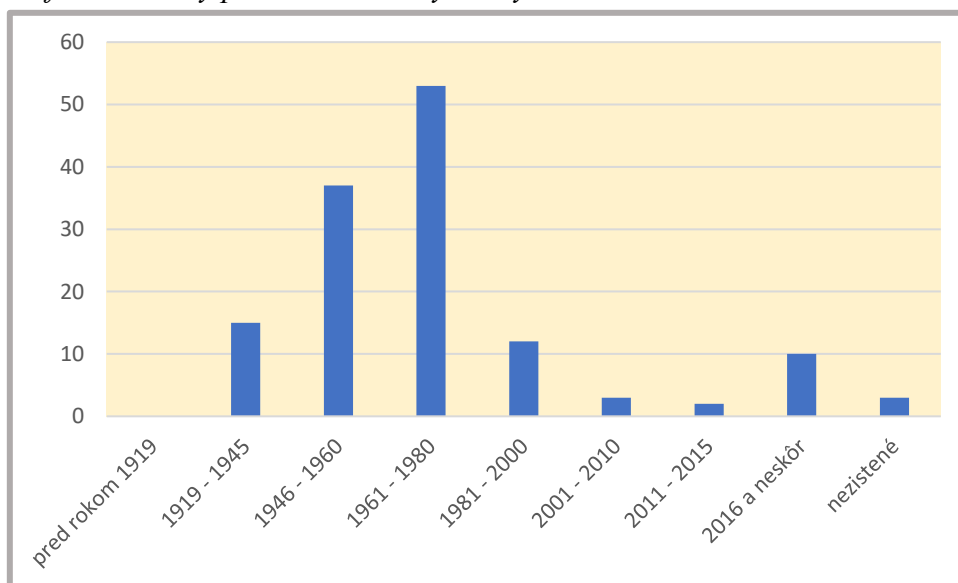
2.4.7.6 Bývanie

Údaje o stave bytového a domového fondu obce Ratka sme čerpali z výsledkov SODB 2021. Vo vlastníctve fyzických osôb je 75,56% domov, nasleduje kombinácia vlastníkov na úrovni 17,78%. Viac ako 86% domového fondu tvoria rodinné domy, 2 domy sú bytové.

Bytový fond je mierne zastaralý. Najviac domov 53 bolo postavených v období 1961 – 1980, 37 domov bolo postavených v rokoch 1946 – 1960. Po roku 2011 bolo skolaudovaných 12 domov. Prebieha aj výstavba nových domov, k 1.1.2021 bolo v obci 5 rozostavaných – neskolaudovaných rodinných domov. Obyvatelia svoje príbytky postupne rekonštruujú. Od r. 2016 bolo v obci zrekonštruovaných 31 domov.

V Ratke je časť domov a bytov neobývaná. Obec eviduje záujem občanov o výstavbu nových domov a má pripravené ďalšie pozemky pre prípadných záujemcov.

Graf č. 9.: Domy podľa obdobia výstavby

Zdroj: SODB 2021, vlastné spracovanie

Tabuľka č. 13: Domový a bytový fond

	Trvalo obývané	Neobývané	Spolu
Počet domov	90	45	135
Počet bytov	104	51	155

Zdroj: SODB 2021

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

2.4.7.7 Ochrana a bezpečnosť

Obec nemá zriadenú obecnú políciu a nemá tu zastúpenie ani štátna polícia. V obci je požiarne ochrana zabezpečená dobrovoľným hasičským zborom, ktorý má k dispozícii objekty požiarnej zbrojnice vybavené základnou hasiacou technikou, ktorá je však zastaraná. Dobrovoľní hasiči zasahujú pri hasení požiarov a pri živelných pohromách. Hasiči spolupracujú s hasičmi z okolitých obcí pri riešení núdzovej situácie a tiež v prípade potreby aj s policajnými a zdravotnými zložkami.

Verejné osvetlenie v obci, je vo vyhovujúcom technickom stave, počet svetelných bodov je dostačujúci.

V r. 2015 bol v obci vybudovaný kamerový systém v záujme zvýšenia bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch pozostávajúci zo siete 8-mich IP farebných kamier umiestnených v exteriéri pri vybraných objektoch. Obec kamerový systém udržiava vo funkčnom stave, bolo by vhodné ho obnoviť. Počet kamier je vyhovujúci.

Ratka je z hľadiska dopravy okrajová obec, ktorou prechádza cesta III. triedy a miestne komunikácie. Automobilová premávka vo vnútri obce je mierna. K bezpečnosti v obci z hľadiska dopravy by prispelo vybudovanie nových chodníkov a rekonštrukcia miestnych komunikácií.

Civilná ochrana

Civilná ochrana je sústava úloh a opatrení zameraných na ochranu života, zdravia a majetku obyvateľstva, ako aj národného hospodárstva. Tento termín zahŕňa aj organizácie a inštitúcie vykonávajúce tieto úlohy (civilná obrana) a opatrenia (civilná ochrana obyvateľstva). Spočíva najmä v analýze možného ohrozenia, vo vykonávaní opatrení na zníženie alebo elimináciu rizík ohrozenia a v odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí, vrátane ohrozenia civilného obyvateľstva počas vojenských konfliktov. V zmysle zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov Obecný úrad v Ratke informuje verejnosť ako sa správať v prípade vzniku mimoriadnej udalosti prostredníctvom miestneho verejného rozhlasu a webovej stránky obce.

2.4.8 Technická infraštruktúra

2.4.8.1 Doprava a cesty

Širšie vzťahy obce Ratka sú podmienené dopravnými väzbami na sídelnú štruktúru Banskobystrického kraja. Základným druhom dopravy je cestná. V obci sa nachádzajú cesty III. triedy a miestne komunikácie. Ich povrch je na 80-90% asfaltový. Ich kvalita je však premenlivá, priebežne sa rekonštruujú. Obec sa napája (17 km) na nadradenú cestnú sieť I. triedy (štátna hranica SR/A – Bratislava – Nitra – Zvolen – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice – Michalovce – štátna hranica SR/UA), ktorá v zámeroch SR nadobúda nadregionálny význam v súvislosti s budovaním rýchlostnej komunikácie R2, úsek Zvolen – Lovinobaňa - Tomášovce. S týmito väzbami je potrebné plánovať rekonštrukciu doplnkovej siete. Pre obec je významné spojenie s Maďarskom (62 km). Pre odbremenenie cestnej dopravnej záťaže sa pripravuje obchvat obcí na ceste 1/71 Lučenec – hranica s Maďarskom.

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

V obci sú 4 autobusové zastávky, ktoré boli v roku 2022 zrekonštruované. Obec má veľmi nevyhovujúce dopravné spojenia, keďže sa sem dá dostať len autobusom. Z Ratky sa do mesta Lučenec dá autobusom dostať len s prestupom vo Fiľakove alebo na rázcestí v Malej Ratke. Dĺžka cesty je cca 45 minút z dôvodu prestupu, čo je vzhľadom na vzdialenosť (19 km) veľmi dlhý čas strávený pre cestujúcich v autobuse. Cesta autobusom do mesta Fiľakovo trvá asi 6 min. Štruktúra spojov cez pracovný týždeň pre spojenie s okresným mestom vplyva negatívne na zamestnanosť a na dostupnosť služieb v okresnom meste Lučenec.

Cez obec nevedie železničná trať. Najbližšia železničná zastávka je v meste Fiľakovo (4km). Najbližšie letisko je Sliač – 81 km, Budapešť - 140 km a Košice – 157 km.

2.4.8.2 Voda, kanalizácia a plyn

Širšie územie obce Ratka spadá do povodia horného Ipl'a prostredníctvom toku Babský potok, ktorý preteká katastrom obce a je aj hlavným recipientom pre odvádzanie povrchových vôd zo širšieho územia.

V obci sa nenachádza verejný vodovod, ľudia čerpajú vodu z vlastných studní. Kvalita vody je priemerná. V obci nie je dostupná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd, či malé domové čistiarne. V obci je veľa žump a septikov, ktoré sa pravidelne vyvážajú cisternou. Tento nedostatok je limitujúcim faktorom ďalšieho ekonomického a sociálneho rozvoja obce.

Obec nie je plynofikovaná. Obyvatelia vykurejú svoje obydlia elektrinou, častejšie pevným palivom v dôsledku čoho dochádza, najmä v zimných mesiacoch, k znečisteniu ovzdušia.

2.4.8.3 Elektrická energia, osvetlenie a rozhlas

Obec Ratka je napojená na rozvod elektrickej energie a vedenie elektrickej energie je realizované káblovým vedením. Zásobovanie obce elektrickou energiou je realizované z 22 kV vzdušnej distribučnej linky č. 329,359 a to predovšetkým vzdušnými prípojkami v smere do sídelných útvarov. Vysokonapäťové 22 kV prípojky z distribučnej linky sú ukončené vonkajšími stožiarovými transformátorovými stanicami s prevodom 22 kV / 0,4 kV, ktoré cez vzdušnú sieť zabezpečujú dodávku elektrickej energie priamo k odberateľom. Terajšie transformátorové stanice zabezpečujú dostatočný výkon, ale rozvody v obciach sú technicky zastaralé, bez možnosti prenosu väčšieho výkonu.

Najväčším odberateľom elektrickej energie je Agro Insemas, spol s.r.o., bytové domy, objekty občianskej vybavenosti.

Ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v priestoroch obecného úradu. Rozvody obecného rozhlasu sú vzdušné, ktoré sú vedené od obecného úradu v spodnej časti betónových stĺpov elektrickými NN rozvodmi v bezpečnej vzdialenosti podľa STN noriem. Amplióny sú umiestnené na najfrekvencovanejších miestach obce, križovatkách miestnych komunikácií a pred obecným úradom. Niektoré z nich je potrebné vymeniť.

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

2.4.8.4 Informačná spoločnosť a telekomunikácie

Riešené územie má dostatočné pokrytie signálom verejnoprávnej TV a komerčnými TV, signálom Slovenského rozhlasu a ďalšími rádiostanicami. V obci je dostupná pevná i mobilné telefónne siete. Tak isto je dostupný mikrovlnný internet a širokopásmový internet, ktorý je poskytovaný komerčnými poskytovateľmi a lokálnymi poskytovateľmi: Regiotel Fiľakovo a Lokal Net Ožďany.

V obci sa nenachádza verejný prístup k internetu. Obec disponuje miestnym rozhlasom a má vlastnú webovú stránku.

2.4.9 Environmentálna infraštruktúra

2.4.9.1 Nakladanie s odpadmi

Za nakladanie s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území obce, zodpovedá v súlade so zákonom o odpadoch obec. Ratka si nastavila systém zberu a nakladania s komunálnymi odpadmi, nakoľko najlepšie poznajú miestne pomery a všetky podrobnosti zavedeného systému zberu. Nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom v obci Ratka upravuje Všeobecne záväzné nariadenie Obce č. 01/2016. Zber zmesového komunálneho odpadu je zabezpečovaný spoločnosťou Mepos Lučenec s.r.o. podľa harmonogramu zvozu, ktorý je zverejnený na úradnej tabuli obce a obyvatelia sú informovaní aj prostredníctvom miestneho rozhlasu. V obci nie je zavedený množstvový zber komunálneho odpadu. Komunálny odpad je vyvázaný v 4-týždňových intervaloch, rovnako plasty sú vyvážané jedenkrát v mesiaci, sklo a papier môžu obyvatelia odovzdať raz za dva mesiace. Počet domácností, ktoré využívajú domáce kompostovanie je 124 z celkového počtu domov 135 (časť domov je však neobývaná).

V obci sa vykonáva triedený zber:

- a) elektro-odpadov z domácností,
- b) papiera, skla, plastov, kovov (odpady z neobalových výrobkov sa zbierajú spolu s odpadmi z obalov), tetrapaky
- c) použitých prenosných batérií a akumulátorov a automobilových batérií a akumulátorov,
- d) jedlých olejov a tukov z domácností,
- e) biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov,
- f) biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu

Tabuľka č. 14.: Úroveň triedenia komunálnych odpadov v obci

	2020	2021	2022
Miera triedenia komunálneho odpadu	46,67 %	58,17 %	60,14%

Zdroj: OÚ Ratka

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

2.4.9.2 Zeleň a verejné priestranstvá

Zeľeň je jednou z najhlavnejších potenciálov vidieka. Dodáva prostrediu atraktivitu a odlišuje ju od mesta. Ochrana životného prostredia, ale aj zveľaďovanie a skrášľovanie obce s ohľadom na šetrné využívanie verejných priestranstiev je jednou z priorít obce Ratka. Obec priebežne verejnú zeľeň dopĺňa a zabezpečuje základnú starostlivosť o ňu.

Územie obce sa nachádza mimo ohrozených oblastí Slovenska z hľadiska narušenia životného prostredia. Obec neeviduje čierne skládky odpadu.

2.4.9.3 Kvalita ovzdušia a hluk

V obci nie sú žiadne významné zdroje znečistenia. Najproblematickejším faktorom ohrozujúcim kvalitu ovzdušia je kúrenie pevným palivom a cestná doprava, ktorá znižuje kvalitu ovzdušia prašnosťou.

Obr. č. 1: Kvalita ovzdušia

Znečistenie ovzdušia	
Znečistenie CO	minimálne
Znečistenie SO ₂	minimálne
Znečistenie NO _x	minimálne
Znečistenie PM ₁₀	mierné

Zdroj: www.beiss.sk, 2020

2.4.10 Manažment a správa obce

Obecné zastupiteľstvo má 5 poslancov. Obec vykonáva samosprávu v zmysle zákona NR SR č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení. Administratívne a organizačné zabezpečenie výkonu

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

samosprávnych orgánov ako aj výkonu samosprávy a prenesenej štátnej správy zabezpečujem obecný úrad. Pri obecnom zastupiteľstve nie sú zriadené pomocné orgány ako napr. komisie, rady a pod.

Verejné služby v kompetencii obce Ratka sú poskytované na zmluvnom základe: SSE, a.s. dodáva elektrickú energiu. Zber tuhého komunálneho odpadu zabezpečuje Mepos Lučenec, s.r.o. Množstvo služieb zabezpečuje obec svojpomocne. Nevyhnutné služby spojené so zimnou údržbou a údržbou verejnej zelene obec zabezpečuje čiastočne samostatne.

Personálne kapacity obecného úradu (zamestnanci):

- celkový počet zamestnancov obce na pracovnú zmluvu – 4 osoby, z toho dve na čiastočný úväzok

2.5 Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia

- Existencia nepriaznivých demografických tendencií: zvyšovanie poproduktívnej zložky obyvateľov a globálny trend starnutia obyvateľstva.
- Klimatické zmeny.
- Negatívne zmeny v životnom štýle.
- Hospodárske a spoločenské dopady dlhodobej pandemickej situácie.
- Slabá podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- Nedostatok a nedostupnosť (administratívne a byrokratické bariéry) finančných zdrojov na rozvojové zámery obce.
- Trend presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnejšou polohou a dobrou dostupnosťou.
- Banskobystrický kraj patrí dlhodobo medzi kraje s najväčšou nezamestnanosťou a Lučenec je zaradený medzi najmenej rozvinuté okresy.

2.5.1 Výsledky dotazníkového prieskumu

Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo 11 obyvateľov obce, všetky dotazníky boli doručené fyzicky, elektronicky nebol vyplnený žiaden. Vzhľadom na nízku výpovednú hodnotu takéhoto malého množstva názorov, nie je relevantné podrobnejšie vyhodnotenie dotazníkového prieskumu. Zúčastnení boli rôznych vekových kategórií od 18 do viac ako 64 rokov. Za zmienku stojí to, že všetci sa zhodli na prioritách technickej infraštruktúry, ktoré v obci Ratka chýbajú: kanalizácia, chodníky (výstavba, oprava) a potreba obnovy parku v centre obce.

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

2.6 Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie

Nasledujúca tabuľka zachytáva prehľad hlavných výstupov zhodnotenia výziev, potenciálov, limitov a problémov s využitím SWOT analýzy vrátane z nej vyplývajúceho návrhu strategického prístupu

Silné stránky	Slabé stránky
- nezdevastovaná príroda - dobré podmienky pre poľnohospodársku výrobu - existujúce podnikateľské subjekty v obci - pokoj v obci a jej okolí - prihraničná poloha obce - pracovití a srdeční ľudia - členstvo obce v regionálnych združeniach: Mikroregión Obručná, Eurroregión Neogradiensis z.p.o., Z.p.o. Geopark Novohrad – Nógrád, OZ Partnerstvo Južného Novohradu, OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie - blízkosť okresného mesta - vyhovujúce protipovodňové opatrenia - fungujúca cezhraničná a medzinárodná spolupráca - vybudovaná ubytovňa v obci s ubytovacou kapacitou na 15 osôb v roku 2004 - pozitívne migračné saldo	- chýbajúca technická infraštruktúra (vodovod, kanalizácia, ČOV) - čiastočná dopravná izolovanosť obce - zlé pozemné komunikácie v obci aj v okolí obce - chýbajúce zariadenia a programy pre voľnočasové aktivity obyvateľov - málo pracovných miest v obci a okolí - slabá kúpyschopnosť obyvateľstva - apatia väčšiny obyvateľov voči veciam verejným - nevyhovujúci stav služieb v obci - nevyužitie prírodné bohatstvo a zdroje obce - chýbajúce agroturistické zariadenia a zariadenia tvoriace produkt CR - nedostatok športových podujatí v obci a slabá podpora športu - chýbajúce športoviská a priestranstvá pre oddych a rekreáciu - negatívny prirodzený prírastok obyvateľstva - žiadne možnosti turizmu priamo v obci - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva - chýbajúce skúsenosti obyvateľstva s podnikaním - vysoké náklady na prípravu projektov (projektová dokumentácia) - slabo rozvinuté občianske a komunitné aktivity - existencia čiernych skládok.
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť čerpať štrukturálne fondy a iné zdroje financovania rozvojových aktivít - efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov obce - možnosť rozvoja tradičných a netradičných foriem poľnohospodárstva, rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky - možnosť prehĺbovania spolupráce so župou Nógrád (cezhraničná spolupráca) - zintenzívnenie aktivity obce v regionálnych združeniach	- nepriaznivá politicko-ekonomická situácia v súvislosti s pandémiou a vojnou na Ukrajine - komplikované vzťahy so štátnymi inštitúciami (voda, energetika, policajti, cestári) - vysoká miera byrokracie pri využívanie cudzích verejných zdrojov (EÚ, štátne zdroje,...) - narastajúca migrácia obyvateľstva za prácou mimo obce a mimo región - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry ako aj verejných budov - negatívne dopady klimatických zmien na poľnohospodárstvo, ale aj život obyvateľov

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

- využitie vzdelávacích programov pre rekvalifikáciu obyvateľstva - podporné mechanizmy na využitie alternatívnych zdrojov energie - využitie lacných spôsobov zviditeľnenia a propagácie obce, dostupné médiá, spracovanie marketingovej stratégie - legislatíva v oblasti životného prostredia, štátne orgány - možnosť využitia informačných a poradenských služieb - rozvoj geoturizmu v oblasti Novohrad–Nógrád Geoparku - propagácia CR v spolupráci OOCR TNP - realizácia turistických trás a cyklotrás - zriadenie miestneho múzea, pamätnej izby - rekonštrukcia verejných budov	- nedostatok investičného kapitálu - rast konkurencie medzi obcami vo vzťahu k využívaniu verejných fondov - nezáujem Banskobystrického samosprávneho kraja o riešenie problémov v území - nedostatočná podpora podnikateľského sektora zo strany štátu - rozširovanie invázných a nepôvodných druhov rastlín - slabé podnikateľské a environmentálne povedomie občanov

Návrh strategického prístupu vyplývajúci zo SWOT analýzy

Zo záverov SWOT analýzy vyplynulo, že obec Ratka je typ podniku, v ktorom prevládajú slabé stránky nad silnými, avšak príležitosti nad hrozbami. Aby samospráva využila otvárajúce sa príležitosti, na ktorých zvládnutie nemá dostatok vnútorných schopností, mala by sa snažiť postupne zosilňovať svoju pozíciu a odstrániť nedostatky. Odporúča sa **stratégia spojenectva**, ktorá umožní zväčšiť vnútornú silu a podieľať sa na príležitosti so spoľahlivým spojencom. Cieľom je využitie príležitostí k odstráneniu alebo zmierneniu slabých stránok.

2.7 Výstup benchmarkingu v kontexte širšieho územia

Benchmarking môže pomôcť samosprávam ako podklad pre efektívne zabezpečovanie komunálnych služieb, navrhovanie a analyzovanie zmien v alokovaní financií, čo by v značnej miere pomohlo obciam efektívnejšie a rozumnejšie využívať verejné zdroje. Obce by mali zaviesť systém pravidelného hodnotenia a porovnávania ceny, výkonov a kvality poskytovaných komunálnych služieb a výdavkov spojených so zabezpečovaním verejných služieb, čo v sebe zahŕňa aj spomínaný benchmarking, ktorý preberá skúsenosti zo súkromného sektora. Uvedená analýza môže pomôcť zorientovať sa predstaviteľom samosprávy v objektívnom stanovení nákladov na verejné služby, ktoré samospráva zo zákona poskytuje. V blízkom okolí obce Ratka sa nachádzajú viaceré samosprávy, s ktorými môže obec spolupracovať v zmysle uvedenej analýzy. Navrhujeme obce Čakanovce, Radzovce, Trebeľovce a iné.

2.8 Identifikácia disparít a faktorov rozvoja

Disparity predstavujú rozdielnosť a nerovnosť znakov, javov alebo procesov, ktoré majú územné umiestnenie. V ich dôsledku dochádza k nerovnomernému rozvoju v regiónoch.

Pozitívne disparity – konkurenčná výhoda obce

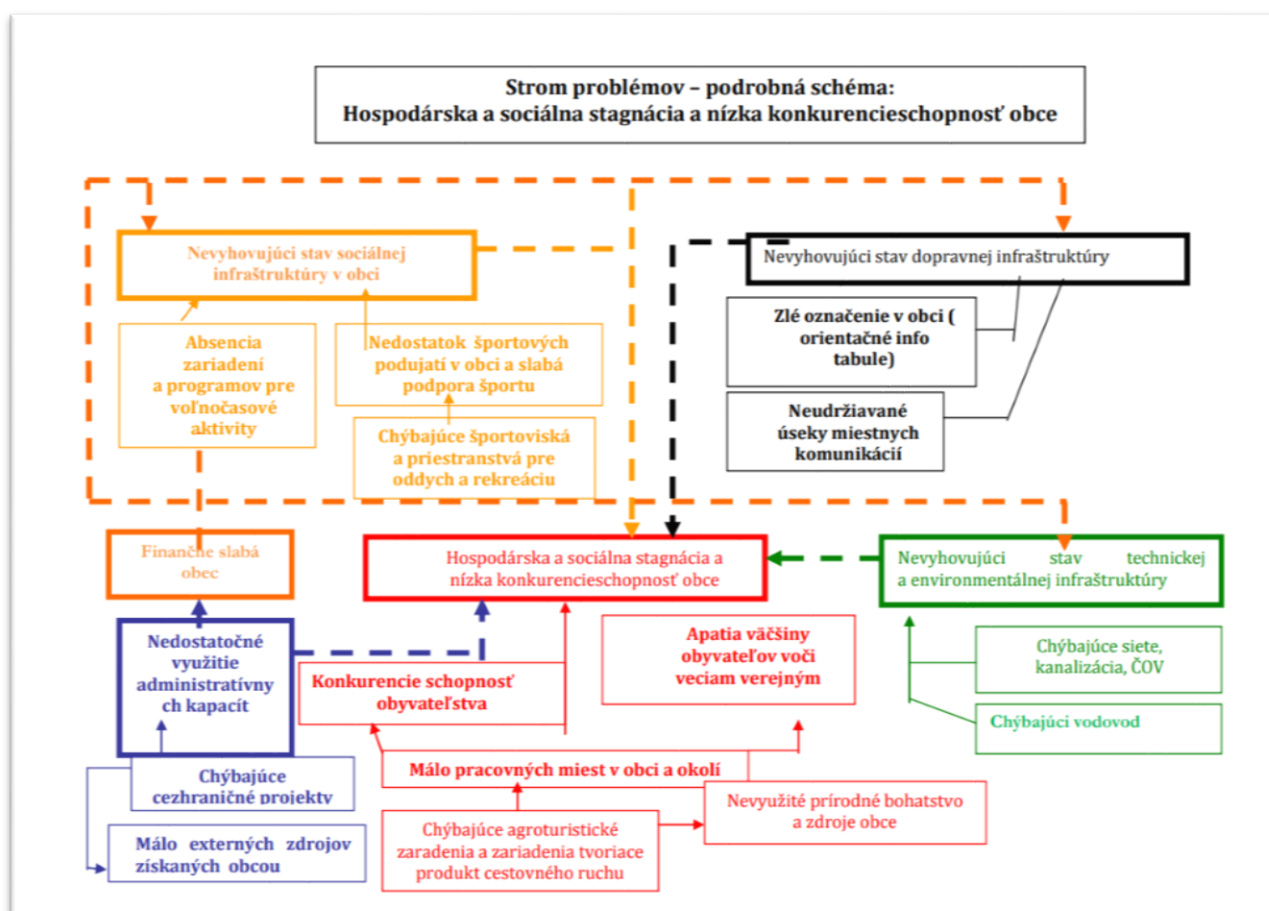
Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Filákov

- výhodná poloha obce voči mestám Lučenec a Filákov, dopravná dostupnosť
- Geopark Novohrad – Nógrád
- dvojjazyčnosť územia
- možnosti cezhraničnej spolupráce
- vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery katastrálneho územia obce

Negatívne disparity – nevýhody obce

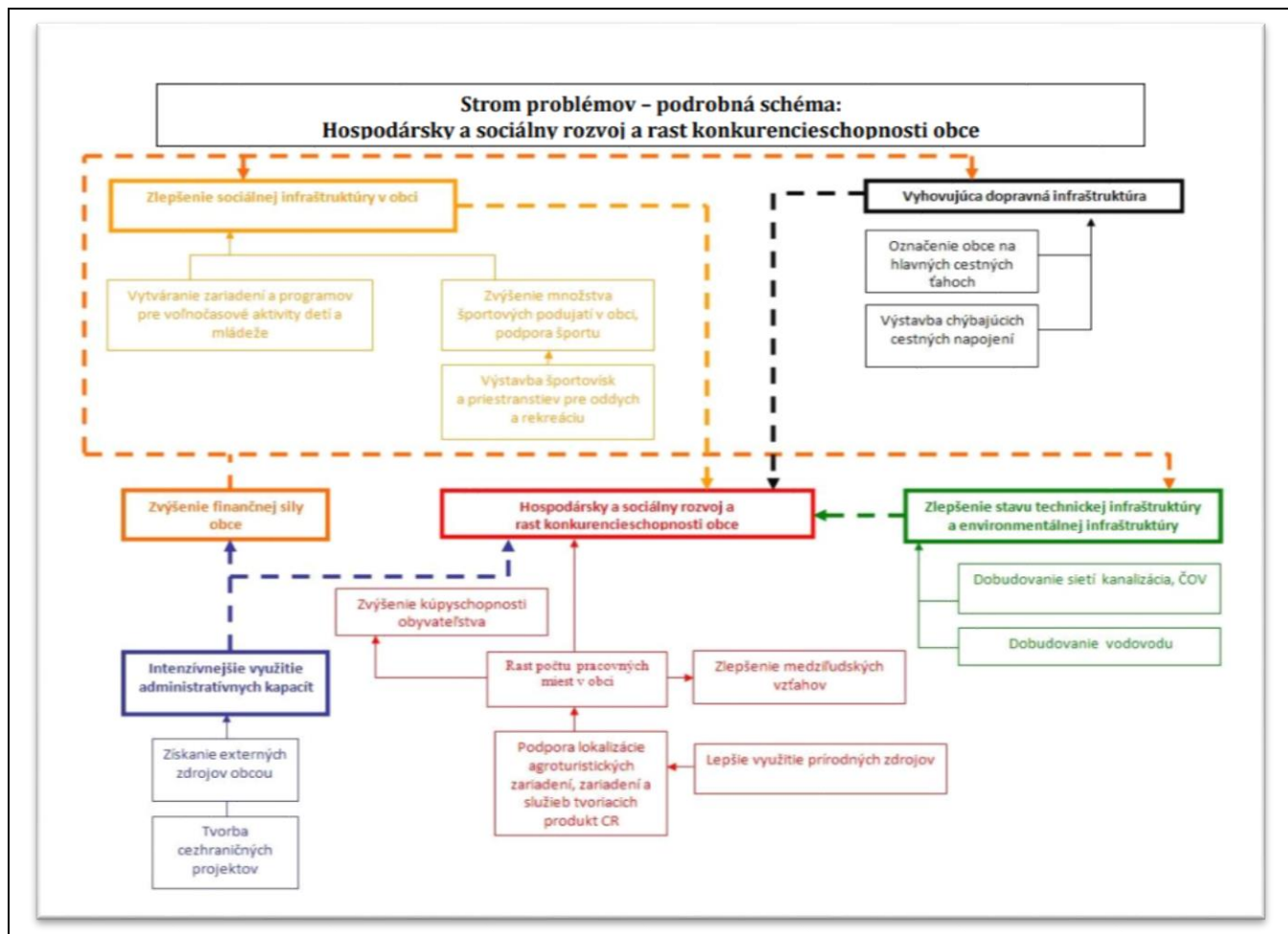
- nevyhovujúci technický stav niektorých prvkov infraštruktúry
- slabá finančná sila obce (neschopnosť prípravy a čerpania finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ – spolufinancovanie, spracovanie projektovej dokumentácie)
- nezamestnanosť, nízke disponibilné dôchodky obyvateľstva

2.9 Strom výziev a problémov

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

3.1 Vízia rozvoja a hlavný cieľ

Vízia rozvoja:

Obec Ratka je spoločenstvo občanov žijúce v hodnotnom prírodnom prostredí, šetrne využívajúce všetky dostupné zdroje za účelom trvalo udržateľného sociálneho a ekonomického rozvoja svojho životného priestoru.

Hlavný cieľ: Zlepšenie hospodárskej a sociálnej situácie obce a jej občanov a zvýšenie jej konkurencieschopnosti a príťažlivosti za predpokladu zachovania kvalitného životného prostredia.

3.2 Štruktúra priorít a ich väzby

Hlavný cieľ bude napĺňaný prostredníctvom realizácie špecifických cieľov združených do 3 oblastí (priorít), ktoré sú rovnocenné a navzájom na seba nadväzujú:

- *Hospodárska oblasť*
- *Spoločenská oblasť*
- *Environmentálna oblasť*

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

V týchto prioritných oblastiach bude obec vytvárať podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja a rešpektovaním strategických cieľov VÚC – BBSK. V prioritných oblastiach rozvoja si obec stanovila prioritné oblasti, strategické a špecifické ciele a navrhla opatrenia (aktivity), ktorými tieto ciele chce dosiahnuť.

3.3 Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov

3.3.1 Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov vo väzbe na hlavný cieľ a priority

Prioritné oblasti a ich strategické ciele

Špecifické ciele

1. Hospodárska oblasť:

Dosiahnuť trvalo udržateľný ekonomický rozvoj obce a zlepšiť technickú infraštruktúru

- 1.1 Stabilná ekonomika a zamestnanosť
- 1.2 Rozvoj technickej infraštruktúry

2. Spoločenská oblasť:

Vytvoriť podmienky pre lepší a aktívnejší život obyvateľov

- 2.1 Súdržná komunita
- 2.2 Podpora sociálnej starostlivosti a integrácie
- 2.3 Budovanie partnerstiev a propagácia obce

3. Environmentálna oblasť: Vytvoriť zdravé životné prostredie

- 3.1 Účinné odpadové hospodárstvo
- 3.2 Zmiernenie dôsledkov zmeny klímy

3.3.2. Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov a zapojenia partnerov pre implementáciu PHRSR

1. Prioritná oblasť – Hospodárska

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je o. i. podpora podnikania na území obce a podpora zamestnanosti.

Významným prvkom kvality života v obci je fungujúca a účelná technická vybavenosť obce. Hlavnou úlohou samosprávy v Ratke je jednak príprava projektovej dokumentácie k investičným zámerom (cestné stavby, chodníky, kanalizácia, ČOV, vodovod atď.) a následne ich realizácia. Dopravná infraštruktúra je problematická, je potrebné riešiť jej dobudovanie, ako aj rekonštrukciu existujúcich ciest. Obec má dobré podmienky pre poľnohospodársku výrobu, a má nezničené prírodné zdroje. V obci Ratka je málo pracovných príležitostí a kúpyschopnosť obyvateľstva je slabá, na druhej strane je prírodné bohatstvo obce dostatočne nevyužitú, chýbajú zariadenia vidieckeho cestovného ruchu, regionálne výrobky a produkty

2. Prioritná oblasť - Spoločenská

Jedným z definovaných cieľov stratégie obce Ratka je vytvorenie súdržnej komunity. Najmä po dlhom vyčerpaní obdobia pandémie ochorenia Covid-19, je potrebné komunitu v obci obnoviť. Ľudia sa viditeľne menej zapájajú do života v obci, menej sa zaujímajú jeden o druhého. V obci chýbajú zariadenia a programy pre trávenie voľného času detí a mládeže. Nutné je vytvárať podmienky pre voľnočasové aktivity detí, mládeže, ale aj celé rodiny. Veľmi absentujú priestory pre športovanie. Obec má aktívnu, dlhoročnú medzinárodnú spoluprácu, preto z dôvodu návštev zo zahraničia je potrebné zveľadiť a zviditeľniť obec, vytvoriť priestranstvá na stretávanie sa ľudí, využívať rôzne možnosti na prezentáciu obce cez internet, prezentačné materiály a pod

4. Prioritná oblasť – Environmentálna

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z Programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody. Obec Ratka bude podporovať aktivity zamerané najmä na predchádzanie vzniku komunálneho odpadu ako aj na aktivity zamerané na jeho ďalšie zhodnocovanie.

Samosprávy zohrávajú v riešení klimatickej zmeny a v zelenej transformácii kľúčovú úlohu. Sú jedným z dôležitých aktérov pri plnení cieľov EÚ v oblasti klimatických politík a manažovania udržateľnej budúcnosti pre život celej spoločnosti. Na to, aby boli pri hľadaní a implementácii

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

environmentálnych stratégií úspešné, potrebujú spolupracovať so všetkými relevantnými partnermi – s odborníkmi, tretím sektorom, občanmi, s firmami a so štátom. Ich záujmom by mala byť motivácia obyvateľov podieľať sa na zmenách, ktoré povedú k udržateľnému, bezpečnejšiemu a zdravšiemu prostrediu vo svojom okolí. Výsadba zelene a starostlivosť o zelené verejné priestranstvá v obciach a mestách je kľúčové, pretože tieto pôsobia ako prirodzený atmosférický filter, prispievajú k znižovaniu celkového znečistenia ovzdušia a úrovne smogu. V neposlednom rade zachytávajú vodu v krajine, pozitívne vplývajú na celkový krajinný obraz obce a prispievajú k ekologickej stabilite územia. Obec už vybudovala účinné protipovodňové opatrenia, o ktoré je potrebné sa priebežne starať a rozširovať.

PRIORITNÁ OBLASŤ	1. Hospodárska				
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje	
1.1 Stabilná ekonomika a zamestnanosť	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Ratka	- málo pracovných miest v obci a okolí - slabá kúpyschopnosť obyvateľstva - apatia väčšiny obyvateľov voči veciam verejným - nevyhovujúci stav služieb v obci - nevyužitie prírodné bohatstvo a zdroje obce - chýbajúce agroturistické zariadenia a zariadenia tvoriace produkt CR - negatívny prirodzený prírastok obyvateľstva - nedostatok investičného kapitálu Obce - rast konkurencie medzi obcami vo vzťahu k využívaniu verejných fondov - možnosť čerpať štrukturálne fondy a iné zdroje financovania rozvojových aktivít - efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov obce - možnosť rozvoja tradičných a netradičných foriem poľnohospodárstva, rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky - existujúce podnikateľské subjekty v obci	
		Spolupracujúci partneri	Štátne inštitúcie, vzdelávacie inštitúcie		
		Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR	Očakávaný dopad

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2030, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, RIÚS BBK, a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo podporujú napĺňanie cieľov v danej oblasti	Ciele: 1.2, 1.3, 2.1,	Priama a nepriama podpora dosiahnutia cieľov	Obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, návštevníci obce	Zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva, vyššia kúpyschopnosť obyvateľov, zvýšenie zamestnanosti
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne cieľu)					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet podporených podnikateľských subjektov	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	áno
	Počet podporených aktivít v cestovnom ruchu	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	áno
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

1.2 Rozvoj technickej infraštruktúry	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Ratka	- chýbajúca technická infraštruktúra (vodovod, kanalizácia, ČOV) - čiastočná dopravná izolovanosť obce - zlé pozemné komunikácie v obci aj v okolí obce - chýbajúce zariadenia a programy pre voľnočasové aktivity obyvateľov - chýbajúce športoviská a priestranstvá pre oddych a rekreáciu - možnosť čerpať štrukturálne fondy a iné zdroje financovania rozvojových aktivít		
		Spolupracujúci partneri	Podnikateľské subjekty, neziskové organizácie.			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, RIÚS BBK, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo podporujú napĺňanie cieľov danej oblasti	Ciele: 1.1, 2.1	Priama a nepriama podpora dosiahnutia cieľov	Občania obce, Podnikateľské subjekty, Návštevníci obce a turisti	Zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva, zvýšenie bezpečnosti.
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

			monit orova nom			
	Dĺžka nových potrubí rozvodových systémov verejných vodovodov	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 m	Podľa projektovej dokumentácie	áno
	Dĺžka nového potrubia verejnej siete na zber odpadových vôd	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 m	Podľa projektovej dokumentácie	áno
	Kapacita na úpravu odpadovej vody	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 m ³	Podľa projektovej dokumentácie	áno
	Dĺžka zrekonštruovaných alebo vybudovaných miestnych komunikácií	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 m	Podľa projektovej dokumentácie	áno
	Dĺžka zrekonštruovaných alebo vybudovaných chodníkov	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 m	Podľa projektovej dokumentácie	áno
	Počet nových domov smútku	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	1	nie
	Počet nových obnovených jednotiek kamerového systému	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	8	áno
	Dĺžka vybudovanej cyklotrasy/turistickej trasy	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	Podľa projektovej dokumentácie	áno
PRIORITNÁ OBLASŤ	2. Spoločenská					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

2.1 Súhrnná komunita	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Ratka	- apatia väčšiny obyvateľov voči veciam verejným - nedostatok športových podujatí v obci a slabá podpora športu - chýbajúce športoviská a priestranstvá pre oddych a rekreáciu - Slabo rozvinuté občianske a komunitné aktivity.		
		Spolupracujúci partneri	Podnikateľské subjekty, neziskové organizácie, rozvojové a konzultačné agentúry, štátne organizácie, BBSK			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, Plán udržateľnej mobility BBSK, RIÚS BBK a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo podporuje napĺňanie cieľov v danej oblasti	Ciele: 2.3, 1.2	Posilňuje napĺňanie daných cieľov	Obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, návštevníci obce	Aktívna komunita a zvýšenie životnej úrovne všetkých obyvateľov.
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

			monit orova nom			
	Počet vybudovaných detských ihrísk	Výsledok	Eviden cia obecný úrad	0	1	áno
	Počet uskutočnených kultúrnych podujatí	Výsledok	Eviden cia obecný úrad	0	20	áno
	Počet realizovaných komunitných projektov	Výsledok	Eviden cia obecný úrad	0	1	áno
	Počet novovytváraných zrekonštruovan ých priestranstiev pre šport a rekreáciu	Výsledok	Eviden cia obecný úrad	0	2	áno
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
2.2 Podpora sociálnej starostlivosti a integrácie	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Ratka	- málo pracovných miest v obci a okolí - slabá kúpyschopnosť obyvateľstva - chýbajúce skúsenosti obyvateľstva s podnikaním - negatívne zmeny v životnom štýle - Existencia nepriaznivých demografických tendencií: zvyšovanie poproduktívnej zložky obyvateľov a globálny trend starnutia obyvateľstva - využitie vzdelávacích programov pre rekvalifikáciu obyvateľstva		
		Spolupr acujúci partneri	Štátne organi zácie, BBSK			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

	Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, RIÚS BBK a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo podporujú napĺňanie cieľov v danej oblasti	Ciele: 1.1, 2.1, 2.3.	Nepriamo podporuje naplnenie cieľa	Obyvatelia obce	Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva, zvýšenie zamestnanosti.
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet osôb, ktorým bola poskytnutá sociálna podpora	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	5	áno
	Počet realizovaných projektov sociálnej podpory na komunitnej úrovni	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	1	áno
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
2.3 Budovanie partnerstiev a propagácia obce	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Ratka	- vysoká miera byrokracie pri využívanie cudzích verejných zdrojov (EÚ, štátne zdroje,...) - možnosť rozvoja tradičných a netradičných foriem poľnohospodárstva, rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky		
		Spolupracujúci partneri	Štátne organizácie, BBSK, Rozvojové a konz			

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

			ultačné agentúry	- možnosť prehĺbovania spolupráce so župou Nógrád (cezhraničná spolupráca) - zintenzívnenie aktivity obce v regionálnych združeniach - členstvo obce v regionálnych združeniach: Mikroregión Obručná, Eurroregión Neogradiensis z.p.o., Z.p.o. Geopark Novohrad – Nógrád, OZ Partnerstvo Južného Novohradu, OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie	
Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, RIÚS BBK a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo podporuje napĺňanie cieľov danej oblasti	Ciele: 2.1	Nepriamo podporuje naplnenie daných cieľov	Obyvatelia obce, návštevníci obce	Zvýšenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti, zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
Počet podporených projektov regionálnej/medzinárodnej spolupráce	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	5	áno

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

	Počet marketingových aktivít súvisiacich s propagáciou obce a regiónu	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	5	áno
PRIORITNÁ OBLASŤ	3. Environmentálna					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
3.1 Účinné odpadové hospodárstvo	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Ratka	Nedostatočná miera triedenia odpadu. Existencia nelegálnych skládok. Pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry. Negatívne dopady klimatických zmien na poľnohospodárstvo, ale aj život obyvateľov.		
		Spolupracujúci partneri	Štátne podniky a organizácie, BBSK, Rozvojové a konzultačné agentúry			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Partnerská dohoda - Ekologické Slovensko pre budúce generácie, Program Slovensko 2021 – 2027, Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025, Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025, Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do	Priamo a nepriamo prispieva k naplneniu cieľov danej oblasti	Ciele: 3.2, 2.1, 1.2.	Nepriamo prispieva k naplneniu daných cieľov	Obyvatelia obce	Zdravšie životné prostredie

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

	roku 2030 a ďalšie sektorové strategické dokumenty					
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet domácností využívajúcich domáce kompostovanie BRKO	Výsledok	Evidencia obecný úrad	124	130	áno
	Množstvo vytriedeného BRKO a kuchynského BRKO	Výsledok	Evidencia obecný úrad	56t	60t	áno
	Miera triedenia komunálneho odpadu	Výsledok	Evidencia obecný úrad	60,14%	65%	áno
	Počet odstránených čiernych skládok	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	nie
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
3.2 Zmiernenie dôsledkov zmeny klímy	2023 - 2028	Hlavný partner	Obec Ratka	Nedostatočná miera triedenia odpadu. Existencia nelegálnych skládok. Pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry. Negatívne dopady klimatických zmien na poľnohospodárstvo, ale aj život obyvateľov.		
		Spolupracujúci partneri	BBSK, Štátne podniky, Rozvojové a konzultačné agentúry			

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
Partnerská dohoda, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025, Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025, Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo prispieva k naplneniu cieľov danej oblasti	Ciele: 3.1, 2.1, 1.2.	Nepriamo podporuje naplnenie daných cieľov	Obyvatelia obce	Zdravšie životné prostredie
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
Plocha novovybudovanej alebo obnovennej zelenej zóny	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 m ²	Podľa projektovej dokumentácie	áno
Počet novovybudovaných a obnovených vodozádržných opatrení	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	áno

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

3.4 Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a systému cieľov PRO

Návrh jedného zo štyroch prístupov (ofenzívnej stratégie, defenzívnej stratégie, stratégie spojenectva a stratégie úniku) je výstupom SWOT analýzy. Spravidla je strategický prístup kombináciou viacerých dimenzií stratégie. Stratégia môže byť v tomto zmysle založená na maximalizácii využitia vnútorných zdrojov (ako sú fyzické, nefyzické, alebo organizačné schopnosti, dopyt, jedinečnosť/nahraditeľnosť, vhodnosť, trvácnosť), na využití spolupráce a deľby práce medzi partnerov, na zabezpečení udržateľnosti budovaním robustnosti, resp. rozvojom adaptačných schopností a flexibility v dynamicky sa meniacich a ťažko predvídateľných podmienkach, na prioritizácii uspokojovania dopytu, či na využití najnovších poznatkov, prístupov a technológií. V súčasnosti sa v rámci rôznych prístupov presadzujú integrované prístupy.

3.5 Partneri pre implementáciu PHRSR a stratégia ich zapojenia

P.č.	Názov	Záujem v konkrétnom projekte v rámci PHRSR	Vyhodnotenie, poznámky
1.	Obecný úrad Ratka	Výkonný a administratívny orgán	
2.	Aktívni občania	Konzultačný a poradný orgán	
3.	Subjekty pôsobiace v cestovnom ruchu v regióne	Zapojené pri príprave a realizácii nástrojov v oblasti cestovného ruchu	
4.	Zamestnávateľia pôsobiaci v regióne	Spolupráca pri implementácii nástrojov v oblasti zamestnanosti a podnikateľského prostredia	
5.	Susedné obce z regiónu	Spolupráca pri implementácii nástrojov s presahom územia (infraštruktúra, cestovný ruch)	
6.	Rozvojové a konzultačné agentúry	Konzultácia možností získania nenávratných zdrojov pre implementáciu nástrojov.	

4. IMPLEMENTAČNÝ PLÁN A PLÁN MONITOROVANIA

4.1. Nástroje na implementáciu stratégie, postup pri implementácii PHRSR (rozdelenie úloh, činností a zodpovedností, časový harmonogram, implementačná štruktúra vrátane princípov, procesov a systému riadenia implementácie a riadenia rizík)

Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa

Špecifický cieľ	Nástroj/Aktivita/Projekt	Nositeľ projektu/zodpovednosť	Miesto	Časový harmonogram	Monitoring/ukazovatele
1.1.	Podpora podnikania	Obec	Ratka	2023 - 2030	Počet podporených podnikateľských subjektov
1.1.	Podpora cestovného ruchu	Obec	Ratka	2023 - 2030	Počet podporených aktivít v cestovnom ruchu
1.2.	Výstavba verejného vodovodu	Obec	Ratka	2023 - 2030	Dĺžka nových potrubí rozvodových systémov verejných vodovodov

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

1.2.	Výstavba kanalizácie	Obec	Ratka	2023 - 2030	Dĺžka nového potrubia verejnej siete na zber odpadových vôd
1.2.	Výstavba ČOV	Obec	Ratka	2023 - 2030	Kapacita na úpravu odpadovej vody
1.2.	Budovanie a obnova miestnych komunikácií	Obec	Ratka	2024 - 2030	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií
1.2.	Budovanie a obnova chodníkov	Obec	Ratka	2024 - 2030	Dĺžka zrekonštruovaných alebo vybudovaných chodníkov
1.2.	Vybudovanie domu smútku	Obec	Ratka	2023 - 2030	Počet nových domov smútku
1.2.	Obnova kamerového systému	Obec	Ratka	2023 - 2030	Počet obnovených jednotiek kamerového systému
1.2.	Výstavba turistických trás a cyklotrás v nadväznosti na trasy Novohrad-Nógrád geoparku	Obec	Ratka	2025 - 2030	Dĺžka vybudovanej cyklotrasy/ turistickej trasy
2.1.	Vybudovanie a obnova detských ihrísk	Obec	Ratka	2025 - 2030	Počet novovybudovaných detských ihrísk
2.1.	Organizácia kultúrnych podujatí	Obec	Ratka	2023 - 2030	Počet uskutočnených kultúrnych podujatí
2.1.	Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových športovísk a priestranstiev pre oddych a rekreáciu	Obec	Ratka	2024 - 2030	Počet novovybudovaných/zrekonštruovaných priestranstiev pre šport a rekreáciu
2.1.	Vybudovanie obecného múzea	Obec	Ratka	2025 - 2030	Počet realizovaných komunitných projektov
2.2.	Podpora sociálnej starostlivosti a integrácie	Obec	Ratka	2023 - 2028	Počet osôb, ktorým bola poskytnutá sociálna podpora / Počet realizovaných projektov sociálnej podpory na komunitnej úrovni
2.3.	Medzinárodná spolupráca a podpora partnerstiev na regionálnej a medzinárodnej úrovni	Obec	Ratka	2023 - 2030	Počet realizovaných projektov sociálnej podpory na komunitnej úrovni
2.3.	Aktívna účasť na budovaní partnerstiev Novohrad-Nógrád geoparku	Obec	Ratka	2023 - 2030	Počet podporených projektov regionálnej/medzinárodnej spolupráce

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

2.3.	Publikácia propagačných materiálov o obci a regióne	Obec	Ratka	2025 - 2026	Počet marketingových aktivít súvisiacich s propagáciou obce a regiónu
2.3.	Obstaranie informačných tabúl' o obci / regióne	Obec	Ratka	2025 - 2025	Počet marketingových aktivít súvisiacich s propagáciou obce a regiónu
3.1.	Podpora domáceho kompostovania	Obec	Ratka	2023 - 2030	Počet domácností využívajúcich domáce kompostovanie BRKO
3.1.	Nákup zariadení pre zber a zvoz BRKO a kuchynského bioodpadu	Obec	Ratka	2023 - 2030	Množstvo vytriedeného BRKO a kuchynského BRKO
3.2.	Vybudovanie zelenej oddychovej zóny - obecný park	Obec	Ratka	2026 - 2026	Plocha novovytváranej zelenej zóny
3.2.	Údržba a starostlivosť o vybudované protipovodňové opatrenia	Obec	Ratka	2023 - 2030	Počet obnovených vodozádržných opatrení
3.2.	Budovanie vodozádržných opatrení najmä bioretenčné systémy, zberné systémy, ai.	Obec	Ratka	2023 - 2028	Počet novovytváraných vodozádržných opatrení

4.2. Systém monitorovania a hodnotenia naplňania PHRSR

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v Programe rozvoja obce. Koordinátorom monitorovania je starosta obce. Úlohou koordinátora bude poslať jedenkrát ročne podkladové materiály a monitorovaciu správu vrátane vyhodnotenia merateľných ukazovateľov všetkým členom monitorovacieho výboru (v prípade obce Ratka Obecnému zastupiteľstvu).

Výstupom bude monitorovacia správa obsahujúca návrh opatrení a aktualizácie PHRSR. Táto bude schvaľovaná obecným zastupiteľstvom. Opatrenia a aktualizácie schválené zastupiteľstvom sa stanú súčasťou Programu rozvoja obce.

Zákon 309/2014 Z. z. upravuje povinnosť obce predkladať Banskobystrickému samosprávnemu kraju správy o plnení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce – do 31. 5.

Názov indikátora/ míľníka/ ukazovateľa efektívnosti	Spôsob monitorovania	Časové body monitorovania	Územná podrobnosť monitorovani a	Zodpovednosť za monitoring
<i>Počet zrealizovaných</i>	<i>Evidencia obce</i>	<i>31.12. v každom roku platnosti</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce</i>

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

projektov/nástrojov				
Miera plnenia ukazovateľov	Evidencia obce	31.12. v každom roku platnosti	Obec	Starosta obce
Výška preinvestovaných prostriedkov do nástrojov a opatrení	Evidencia obce	31.12. v každom roku platnosti	Obec	Starosta obce

5. PLÁN VYUŽITIA/AKTIVIZÁCIE ZDROJOV VRÁTANE FINANČNÉHO PLÁNU

Plán využitia zdrojov vrátane zostavenia finančného plánu implementácie stratégie je jednou z kľúčových častí podrobného plánu implementácie stratégie. V rámci tejto časti sa stanovujú finančné, ľudské, priestorové, materiálne, prípadne iné zdroje, ktoré sú nevyhnutné pre implementáciu stratégie a zostaví sa plán ich nasadenia v procese implementácie PHRSR vrátane plánu využitia finančných zdrojov. Tieto plány identifikujú objemy finančných a iných zdrojov a alokujú ich podľa účelu, času a miesta ich využitia. Obec Ratka plánuje na svoje aktivity využiť vlastné zdroje z obecného rozpočtu v kombinácii s možnosťami financovania zo štrukturálnych fondov, fondov Európskej únie a štátnych fondov. V súčasnosti môže obec žiadať o nenávratné finančné prostriedky z operačných programov Programového obdobia 2014 – 2020 do 31.12.2023, ďalej z Plánu obnovy a odolnosti, ktorého cieľom je podporiť reformy a investície pomáhajúce Slovensku dobiehať životnú úroveň priemeru EÚ (do roku 2026). Od roku 2022 je možné žiadať o finančnú podporu z Operačného programu Slovensko (Programové obdobie 2021 – 2027).

Zdroje finančného zabezpečenia*:

- a. Verejné zdroje:
  - štátny rozpočet,
  - štátne účelové fondy (Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond),
  - rozpočet vyšších územných celkov (VÚC),
  - rozpočet obce.
- b. Iné zdroje:
  - prostriedky fyzických osôb,
  - prostriedky právnických osôb,
  - úvery,
  - príspevky medzinárodných organizácií,
  - iné prostriedky.
- c. Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia – finančné prostriedky z Európskej únie (Programové obdobie 2021-2027, Operačný program Slovensko)

Identifikátor	Strategický cieľ	Rok			Predpokladané investície spolu	Zdroje finančného zabezpečenia *
		N	N+1	N+2		
	1. Úspešná a moderná obec					
Špecifický cieľ		%	%	%	EUR	

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

1.1 Silná ekonomika a zamestnanosť						
Aktivita	Podpora podnikania	25	25	50	Podľa potreby	a, b, c
Aktivita	Podpora cestovného ruchu	25	25	50	Podľa potreby	a, b, c
Špecifický cieľ						
1.2 Rozvoj technickej infraštruktúry						
Aktivita	Výstavba vodovodu			100	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
Aktivita	Výstavba kanalizácie			100	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
Aktivita	Výstavba ČOV			100	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
Aktivita	Budovanie a obnova miestnych komunikácií		50	50	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
Aktivita	Budovanie a obnova chodníkov		50	50	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
Aktivita	Vybudovanie domu smútku			100	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
Aktivita	Obnova kamerového systému		50	50	Podľa potreby	a,b,c
Aktivita	Výstavba turistických trás a cyklotrás v nadväznosti na trasy Novohrad-Nógrád geoparku		50	50	Podľa potreby	a, b, c
Špecifický cieľ						
2.1 Súdržná komunita						
Aktivita	Vybudovanie a obnova detských ihrísk		50	50	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
Aktivita	Organizácia kultúrnych podujatí	25	25	50	Podľa potreby	a, b, c
Aktivita	Rekonštrukcia existujúcich a výstavba	25	25	50	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

	nových športovísk a priestranstiev pre oddych a rekreáciu					
Aktivita	Vybudovanie obecného múzea			100	Podľa projektovej dokumentácie	a,b,c
Špecifický cieľ 2.2 Podpora sociálnej starostlivosti a integrácie						
Aktivita	Podpora sociálnej starostlivosti a integrácie	25	25	50	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
Špecifický cieľ 2.3 Budovanie partnerstiev a propagácia obce						
Aktivita	Medzinárodná spolupráca a podpora partnerstiev na regionálnej a medzinárodnej úrovni	25	25	50	Podľa potreby	a, b, c
Aktivita	Aktívna účasť na budovaní partnerstiev Novohrad-Nógrád geoparku			100	Podľa potreby	a, b, c
Aktivita	Publikácia propagačných materiálov o obci a regióne		50	50	2 500	a, b, c
Aktivita	Obstaranie informačných tabúl o obci / regióne		100		2 500	a, b, c
Špecifický cieľ 5.1.Účinné odpadové hospodárstvo						
Aktivita	Podpora domáceho kompostovania		50	50	5 000	a, b, c
Aktivita	Nákup zariadení pre zber a zvoz BRKO a kuchynského bioodpadu		100		120 000	a, b, c
Špecifický cieľ						

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

3.2 Zmierňovanie dôsledkov zmeny klímy						
Aktivita	Vybudovanie zelenej oddychovej zóny – obecný park		50	50	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
Aktivita	Údržba a starostlivosť o vybudované protipovodňové zariadenia	25	25	50	Podľa potreby	
Aktivita	Budovanie vodozádržných opatrení najmä bioretenčné systémy, zberné systémy, ai.		20	80	Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
6. RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE A ICH PREVENCIA						
Popis rizika	Väzba rizika na cieľ resp. nástroj implementácie PHRSR	Zhodnotenie významnosti rizika	Opatrenie na zníženie rizika	Spôsob monitorovania rizika	Zodpovednosť za monitorovanie a realizáciu opatrenia	
Finančné	Prioritná oblasť 1, 2, 3	Vysoká	Nedostatok finančných zdrojov na implementáciu	Aktivita obce v oblasti aktivít regionálneho rozvoja, aktívne vyhľadávanie možností nenávratného financovania	Starosta obce	
Dosiahnutia merateľných ukazovateľov	Prioritná oblasť 1, 2, 3	Stredná	Nedosaiahnutia a stanovených hodnôt merateľných ukazovateľov	Reálne stanovenie plánovaných hodnôt	Starosta obce	
Legislatívne	Prioritná oblasť 1, 2, 3	Stredná	Prekážka v aktuálne platnej legislatíve pri implementácii	Analýza legislatívy pred prípravou programu	Starosta obce	

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

Personálne	Prioritná oblasť 1, 2, 3	Nízka	Nedostatok personálnych kapacít na implementáciu	Analýza trhu práce, expertov, partnerov	Starosta obce
7. RIADENIE IMPLEMENTÁCIE					
V systéme riadenia implementácie PHRSR musí byť predovšetkým presne definovaná úloha jednotlivých subjektov zapojených do realizácie PHRSR, ako aj pravidlá a procesy riadenia implementácie stratégie. V základnej riadiacej štruktúre implementácie stratégie sú diferencované orgány s riadiacou, výkonnou a kontrolnou funkciou. Jednotlivým orgánom riadiacej štruktúry je stanovená ich úloha, právomoci a zodpovednosti. V rámci riadiacej štruktúry implementácie PHRSR využívajú štruktúry spolupráce, ktoré sa osvedčili vo fáze tvorby PHRSR, aby sa zabezpečila kontinuita strategického plánovania.					
Názov štruktúry kontroly implementácie PHRSR	Úlohy a kompetencie v rámci implementácie PHRSR				
<i>Zastupiteľstvo</i>	Schvaľovanie PHRSR, prehodnocovanie potreby jeho aktualizácie, monitoring, tvorba projektových zámerov				
<i>Iné stále orgány, kontroly, riadenia a koordinácie v území</i>	Kontrolór obce – kontrola plnenia cieľov, kontrola súladu rozpočtu s PHRSR Ratka				
Názov štruktúry riadenia implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov		
<i>Riadiaci výbor</i>	Starosta a obecné zastupiteľstvo	Rozhoduje, presadzuje, zadáva úlohy, lobuje smerom k nadriadeným orgánom a zabezpečuje všeobecnú podporu realizácie plánu	Zasadá minimálne 1 krát štvrťročne. Každý člen by mal mať kompetenciu prijať rozhodnutie a mal by zohrávať významnú úlohu v živote obce tak, aby mohol intervenovať pri realizácii a riešiť vznikajúce problémy.		
Názov výkonnej štruktúry v procese implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov		
<i>Koordinátor tvorby stratégie</i>	Ing. Milan Haluška EVS Novohrad, Tomášovce	Na základe aktuálnej metodiky a platnej legislatívy koordinuje	Usmerňuje a koordinuje činnosti, aby proces aj výstup boli v súlade		

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

		proces tvorby dokumentu PHRSR a spracováva dokument	s aktuálnou metodikou a platnou legislatívou
<i>Tím pre koordináciu implementácie</i>	Starosta obce, Obecný úrad Ratka – administratíva	Podieľajú sa na realizácii jednotlivých nástrojov a monitoringu PHRSR. Spracujú hodnotiacu správu. Poskytujú technickú a administratívnu podporu procesom.	Podporná štruktúra pre ostatné štruktúry v procese prípravy a realizácie PHRSR. Dodáva informácie pre potreby implementácie a hodnotenia PHRSR.

8. ODPORÚČANIA A POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE ZO SPRACOVANIA PHRSR

8.1. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre nadradené a nižšie úrovne strategického riadenia

Program rozvoja obce je program na najnižšom stupni verejnej správy, preto z neho nevyplývajú žiadne odporúčania na nižšie úrovne strategického riadenia

Pri spracovaní PHRSR Ratka sa vychádzalo zo strategických dokumentov na nadradených úrovniach, ktoré boli zohľadnené. Žiadame, aby sa pri aktualizácii strategických dokumentov prihliadalo na prijaté PHRSR na najnižších úrovniach, nakoľko tieto sú ľudom najbližšie.

8.2. Odporúčania a požiadavky pre partnerské a spolupracujúce subjekty

- a. *Obecný úrad Ratka – výkonný orgán, administratívny orgán. Požaduje sa aby vytváral technické a administratívne zázemie pre implementáciu a monitoring PHRSR*
- b. *Aktívni občania - konzultačný a poradný orgán pri implementácii špecifických nástrojov PHRSR. Požaduje a očakáva sa podávanie pripomienok a návrhov k realizácii PHRSR počas jeho implementácie. Zároveň sa požaduje aktívny prístup pri realizácii jednotlivých nástrojov.*
- c. *Subjekty pôsobiace v cestovnom ruchu v regióne – zapojené pri príprave a realizácii nástrojov v oblasti cestovného ruchu. Požaduje poradenstvo a spolupráca aj počas implementačnej fázy.*
- d. *Rozvojové a konzultačné agentúry – konzultácia možností získania nenávratných zdrojov pre implementáciu nástrojov. Očakáva sa aktívna spolupráca a výmena informácií najmä v oblasti možností získavania nenávratných zdrojov.*
- e. *Zamestnávateľia pôsobiace v regióne – Očakáva sa najmä spolupráca pri implementácii nástrojov v oblasti zamestnanosti a podnikateľského prostredia.*
- f. *Susedné obce z regiónu – Očakáva sa najmä spolupráca pri implementácii nástrojov s presahom územia (infraštruktúra, cestovný ruch)*
- g. *Orgány štátnej správy a regionálnej samosprávy – Očakáva sa spolupráca a konzultácie pri realizácii a implementácii nástrojov. Očakáva sa tiež profesionálny a ústretový prístup pri schvaľovacích a povoľovacích konaniach.*

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

8.3. Záverečná správa

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ratka nie je statický, práve naopak id o živý dokument. Jeho realizácia musí byť spoľahlivo sledovaná. Vzhľadom na to, že tento strategický dokument vznikol v období poznačenom rozsiahlou pandémiou ochorenia Covid-19 a vojnou na Ukrajine, pričom dopady týchto udalostí, či už ekonomické alebo sociálne, môžeme len odhadovať, je jednoznačné, že PHRSR Ratka musí byť podľa potreby dopĺňovaný a aktualizovaný. Neistota, ktorú obec prežíva sústreďuje prioritu na základné samosprávne funkcie, nechceme však, aby rozvojové a investičné priority stagnovali.

Pri aktualizáciách je dôležité, aby bolo zachované smerovanie načrtnuté v tomto dokumente, ktoré vzniklo na základe konsenzu s využitím zapojenia širokej verejnosti. V prípade, ak vznikne nová spoločenská potreba, objavia sa „nové projekty“, mali by prejsť štandardizovanou procedúrou prípravy a pripomienkovania. Až následne by mali byť zaradené do aktualizovaného programu. Je na všetkých aktéroch podieľajúcich sa na plánovaní, aby prispeli svojim dielom k tomu, aby nástroje (projekty) v rámci jednotlivých prioritných oblastí boli zrealizované.

9. VYUŽITÉ LITERÁRNE ZDROJE A INÉ ZDROJE

Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja v. 1.0.4.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ratka 2016 - 2023

Komunitný plán sociálnych služieb obce Ratka 2018 - 2023

Štúdia uskutočniteľnosti trás k turistickým atraktivitám v regióne destinácie Turistický Novohrad a Podpoľanie

VÝROSTOVÁ, Eva, 2010. Regionálna ekonomika a rozvoj. Bratislava: IURA Edition. ISBN 978-80-8078-361-7

www.beiss.sk

www.oma.sk

www.obecratka.sk

www.upsvr.gov.sk

<https://zbgis.skgeodesy.sk/>

<http://datacube.statistics.sk/>

www.statistics.sk

10. PRÍLOHY

1. Vzor monitorovacej správy

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fiľakovo

Príloha č. 1

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ratka 2023 - 2030

Monitorovacia správa
Hodnotenie ukazovateľov plnenia strategických cieľov

V obci Ratka, dňa .....

Vypracoval: .....

Schválil: .....

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

PRIORITNÁ OBLASŤ	1. Hospodárska					
Špecifické ciele	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne mu cieľu)					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
<i>1.2 Stabilná ekonomika a zamestnanosť</i>	Počet podporených podnikateľských subjektov	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	
	Počet podporených aktivít v cestovnom ruchu	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
<i>1.2 Rozvoj technickej infraštruktúry</i>	Dĺžka nových potrubí rozvodových systémov verejných vodovodov	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 km	Podľa projektovej dokumentácie	
	Dĺžka nového potrubia verejnej siete na zber odpadových vôd	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 km	Podľa projektovej dokumentácie	

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

	Kapacita na úpravu odpadovej vody	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	Podľa projektovej dokumentácie	
	Dĺžka zrekonštruovaných alebo vybudovaných miestnych komunikácií	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 m	Podľa projektovej dokumentácie	
	Dĺžka zrekonštruovaných alebo vybudovaných chodníkov	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 m	Podľa projektovej dokumentácie	
	Počet nových domov smútku	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	1	
	Počet nových obnovených jednotiek kamerového systému	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	8	
Popis kvalitatívneho stavu plnenia opatrení Ciel'a 1	<i>Popis k hodnoteným ukazovateľom s konštatovaním kvalitatívneho posunu príp. dovysvetlenie neplnených ukazovateľov (prečo nedošlo k plneniu) a plnených ukazovateľov (kde nastal najvýznamnejší posun resp. čo sa preukázalo počas obdobia ako najvýznamnejšie) Popíšte nielen výsledky ale aj dopady aj mimo opatrenia</i>					
PRIORITNÁ OBLASŤ	2. Spoločenská					
Špecifické ciele	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne cieľu)					

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

2.1 Súdržná komunita	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
	Počet vybudovaných detských ihrísk	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	1	
	Počet uskutočnených kultúrnych podujatí	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	20	
	Počet realizovaných komunitných projektov	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	1	
	Počet novovybudovaných/zrekonštruovaných priestranstiev pre šport a rekreáciu	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
2.2 podpora sociálnej starostlivosti a integrácie	Počet osôb, ktorým bola poskytnutá sociálna podpora	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	5	

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

	Počet realizovaných projektov sociálnej podpory na komunitnej úrovni	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	1	
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
2.3 <i>Budovanie partnerstiev a propagácie</i>	Počet podporených projektov regionálnej /medzinárodnej spolupráce	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	5	
	Počet marketingových aktivít súvisiacich s propagáciou obce a regiónu	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	5	
Popis kvalitatívneho stavu plnenia opatrení Ciel'a 2	<i>Popis k hodnoteným ukazovateľom s konštatovaním kvalitatívneho posunu príp. dovysvetlenie neplnených ukazovateľov (prečo nedošlo k plneniu) a plnených ukazovateľov (kde nastal najvýznamnejší posun resp. čo sa preukázalo počas obdobia ako najvýznamnejšie) Popíšte nielen výsledky ale aj dopady aj mimo opatrenia</i>					
PRIORITNÁ OBLASŤ	3. Environmentálna					
Špecifické ciele	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

3.1 Účinné odpadové hospodárstv o	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorov anom	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Interpretác ia (nárast, stagnácia, pokles)
	Počet domácností využívajúcich domáce kompostovanie BRKO	Výsledok	Evidencia obecný úrad	124	130	
	Množstvo vytriedeného BRKO a kuchynského BRKO	Výsledok	Evidencia obecný úrad	56t	60t	
	Miera triedenia komunálneho odpadu	Výsledok	Evidencia obecný úrad	60,14%	65%	
	Počet odstránených čiernych skládok	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorov anom	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Interpretác ia (nárast, stagnácia, pokles)
3.2 Zmiernenie dôsledkov zmeny klímy	Plocha novovybudovanej alebo obnovenej zelenej zóny	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0 m ²	Podľa projektovej dokumentácie	
	Počet novovybudovaných a obnoven	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	

Obec Ratka
Obecný úrad, Ratka 109, 986 01 Fil'akovo

	ých vodozádrž ných opatrení					
Popis kvalitatívneho stavu plnenia opatrení Cieľa 3	<i>Popis k hodnoteným ukazovateľom s konštatovaním kvalitatívneho posunu príp. dovysvetlenie neplnených ukazovateľov (prečo nedošlo k plneniu) a plnených ukazovateľov (kde nastal najvýznamnejší posun resp. čo sa preukázalo počas obdobia ako najvýznamnejšie) Popíšte nielen výsledky ale aj dopady aj mimo opatrenia</i>					